

Socialtjänstens stöd till våldsutsatta vuxna

Lärdomar från individbaserad systematisk uppföljning,
SU-Kvinnofrid 2021-2023

Socialtjänstens stöd till våldsutsatta vuxna

Lärdomar från individbaserad systematisk uppföljning,
SU-Kvinnofrid 2021-2023

Upplysningar om innehållet:

Renée Andersson, renee.andersson@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2024

ISBN: 978-91-8047-224-1

Illustration: Stina Löfgren

Produktion: Advant

Förord

Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är en jämställdhetsfråga och ett allvarligt samhälls- och folkhälso-
problem. Socialtjänsten har ett viktigt ansvar att stödja dem som utsätts.
Trots det har det saknats samlad nationell statistik kring målgruppen och
insatserna de får. Det vill SKR ändra på.

I SKR:s projekt SU-kvinnofrid har 47 kommuner följt upp socialtjänstens stöd
till våldsutsatta på individnivå. Projektet har drivits av av SKR:s kvinnofrids-
satsning, som en del av SKR:s satsning på jämställdhet och kvinnofrid 2021–2023
som genomförts med stöd av regeringen.

Ett urval av uppföljningens resultat presenteras i den här rapporten. Resul-
taten ger oss bättre kunskap om målgruppen, insatserna de får och om stödet
gör skillnad – kunskap som är viktig för att förbättra och utveckla stödet för
våldsutsatta.

Vi delar också med oss av lärdomar om att följa upp – vad krävs för att
kommuner ska kunna arbeta med individbaserad systematisk uppföljning
på kvinnofridsområdet? Förhoppningen är att inspirera och underlätta för
fler kommuner som vill göra samma sak. Vi ger också några medskick om hur
nationella myndigheter kan stötta utvecklingen.

Nya socialtjänstlagen är tydlig med att socialtjänstens arbete ska vara kunskaps-
baserat och främja jämställda och jämlika levnadsvillkor. Här är individbaserad
systematisk uppföljning en nyckel, och ett viktigt verktyg för kommuner att
utveckla sin verksamhet. Vi behöver alla bidra i det arbetet – lokalt, regionalt
och nationellt.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till de kommuner som deltagit i projektet,
och till Emelie Rörberg, Liselott Åsberg, Malin Mattson, Mikaela Matta Salinas
och Therese Andersson som har ingått i rapportens referensgrupp. Tack även
till projektledare Renée Andersson och projektmedarbetare Mia Ledwith,
Daniel Örnberg, Linnea Adebjörk och Sofia Karlsson, samt skribent Charlotta
Janson Josephsson.

Stockholm i januari 2024

Åsa Furén-Thulin
Chef för sektionen Socialtjänst och jämställdhet
Avdelningen för vård och omsorg

Sveriges Kommuner och Regioner

Innehåll

6	Sammanfattning
11	Kapitel 1. Inledning och bakgrund
12	Brist på nationell statistik om arbetet med våldsutsatta
13	Individbaserad systematisk uppföljning
15	Om projektet SU-Kvinnofrid
19	Grund för nationell statistik
20	Kapitel 2. Resultat från uppföljningen
20	Antal ärenden i olika faser
22	Vilka är de våldsutsatta vuxna i socialtjänsten?
26	Vilket våld är de utsatta för?
29	Hur ser insatserna ut?
33	Vem samverkar socialtjänsten med?
35	Utfallet vid avslutade ärenden
37	Tiden har betydelse
39	Vad tycker klienterna?
44	Vilka klienter går det bäst för?
45	Fördjupning om hedersrelaterat våld
49	Fördjupning om våldsutsatta män
53	Fördjupning om riskbedömningar
56	Kapitel 3. Lärdomar och medskick från projektet
56	Stort intresse för ISU
56	Resurser – tid, personal och kompetens
57	Stöd från chefer och ledning
57	Verktyg och teknisk support
59	Gemensamma variabler

- 61 Att komma hela varvet runt - analys och återkoppling
- 61 Verksamhetsutveckling och förbättrade arbetssätt
- 64 Regionalt och nationellt stöd är viktigt

- 67 Bilaga 1. Deltagande kommuner och verksamheter

- 69 Bilaga 2. Variabler

Sammanfattning

Den här rapporten redovisar resultat och lärdomar från SKR:s projekt SU-Kvinnofrid. I projektet har kommuner följt upp socialtjänstens stöd till våldsutsatta vuxna på individnivå, i ärenden som rör våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.

Syftet har varit att öka kunskapen om socialtjänstens stöd till våldsutsatta, och ge kommunerna bättre underlag för verksamhetsutveckling. Syftet har även varit att lägga grunden till mer och bättre nationell statistik på området. Projektet är en del av SKR:s kvinnofridsatsning 2021–2023, som genomförts med stöd av regeringen.

Av de 47 kommuner som deltagit i projektet har 34 haft möjlighet att bidra med uppgifter för den nationella sammanställning som redovisas här. Totalt handlar det om 3 070 ärenden som följts upp under 2022 och 2023. Det är en unik mängd data som ger oss ny kunskap, både om målgruppen våldsutsatta, och om insatserna de får. Rapporten beskriver också de lärdomar som dragits längs vägen – vad behöver kommuner för att kunna arbeta med individbaserad systematisk uppföljning (ISU)?

Två års uppföljning har gett ny kunskap

Här redogörs kortfattat för resultatet av den nationella sammanställningen.

Majoriteten är kvinnor 25–44 år

Nästan alla som söker stöd för våldsutsatthet är kvinnor (94 procent) och merparten är mellan 25 och 44 år. Få är över 65 år. Över hälften av de våldsutsatta är födda i Sverige, och har minst en svenskfödd förälder.

De flesta söker stöd på egen hand

De flesta klienter söker sig till socialtjänsten på egen hand, men i en fjärdedel av ärendena har någon annan verksamhet inom socialtjänsten initierat kontakt. Förhållandevis få kommer till socialtjänsten via polis, hälso- och sjukvård eller kvinnojour.

20 procent utsätts för mycket grovt våld

En av fem är utsatt för mycket grovt våld (potentiellt dödligt våld och våld som kräver medicinsk vård). Det mycket grova våldet är vanligare i hederskontext.

I 90 procent av ärendena är våldsutövaren en nuvarande eller före detta partner. I nästan ett av tio ärenden är våldsutövaren en förälder.

Nästan alla som söker stöd får insats

Nästan alla som söker stöd får en insats (85 procent). Det vanligaste är stödsamtal, rådgivning och genomgång av säkerhet. Drygt var femte våldsutsatt får skyddat boende och praktiskt stöd (21 respektive 18 procent). I minst 27 procent av ärendena har den våldsutsatta fått en eller flera insatser som rör boende.

I genomsnitt får klienterna 2,4 insatser, men vissa grupper får fler insatser än andra. De som är utsatta för hedersrelaterat våld får i genomsnitt 3,3 insatser per ärende. Den äldre åldersgruppen får minst antal insatser (1,9 insatser per ärende i genomsnitt).

I nästan hälften av ärendena genomförs alla planerade insatser. Men i ett av fyra ärenden så har samtliga insatser avbrutits, oftast för att klienten har tackat nej till vidare stöd eller inte återkommit.

Samverkan sker i hälften av ärendena

I hälften av ärendena samverkar socialtjänsten med minst en annan aktör. Det är vanligast att samverka med någon annan verksamhet inom socialtjänsten, följt av kvinnojour eller polis.

Målet nås helt eller delvis i 57 procent av ärendena

Det individuella förändringsmålet uppnås helt i 35 procent av ärendena, och i ytterligare 22 procent har målet delvis uppnåtts. För de klienter som får stöd under en kortare tid, är det vanligare att insatsen avslutas utan att målet har uppnåtts. Många av klienterna är aktuella i socialtjänsten mindre än tre månader.

En tredjedel av alla ärendena avslutas för att målet med insatsen har uppnåtts, nästan lika många avslutas för att klienten tackat nej till fortsatt stöd eller insats. Ju längre stödet från socialtjänsten varar, desto vanligare är det att målet uppnås.

Insatser har stor betydelse

I brukarenkäten beskriver hälften av klienterna en mycket förbättrad situation vad gäller våldsutsattheten. Sex av tio uppger att socialtjänstens insatser har haft stor eller helt avgörande betydelse.

Stödet ger trygghet och mod att börja om

I brukarenkäten framkommer att klienterna uppskattar stödet de fått, men att de ibland önskar att insatserna ska vara ännu längre. Klienterna berättar också att det är avgörande att de har blivit tagna på allvar och lyssnade på. Många lyfter att stödet har haft betydelse för ökad självkänsla och trygghet, att stödet hjälpt dem att känna hopp och mod att börja om. Sex av tio beskriver att de har haft stor eller mycket stor möjlighet att påverka stödet.

Projektet har undersökt den grupp klienter som det gått bäst för. Utfallet tyder på att dessa klienter oftare har en mindre komplex situation.

Tre fördjupningar: Heder, våldsutsatta män och riskbedömningar

SKR:s kvinnofridsatsning har haft ett särskilt fokus på hedersrelaterat våld och förtryck (HRV). Dessa ärenden utgör tio procent av alla ärenden i SU-Kvinnofrid. I många delar liknar HRV-ärendena övriga ärenden, men en större andel av klienterna är yngre. Majoriteten är födda utanför Europa, följt av dem som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands. Våldet kategoriseras oftare som grövre, och i HRV-ärendena görs riskbedömningar i något högre utsträckning.

Män som utsatts för våld i nära relation är en grupp vi inte vet så mycket om, därför har den gruppen undersökts lite närmare. Totalt utgör männen sex procent (190 ärenden). I många delar är de våldsutsatta männens utfall desamma som för kvinnorna. Men det finns några skillnader. Män utsätts oftare av en förälder och det är mindre vanligt att våldet utövas av en före detta partner. Män utsätts inte för mycket grovt våld i samma utsträckning som kvinnor. De får lika många insatser i genomsnitt, men i lägre utsträckning skyddat boende och säkerhetsplanering.

I dialog med kommunerna har projektet också fokuserat på riskbedömningar, inklusive upprepade riskbedömningar. I en majoritet av ärendena (56 procent) har en riskbedömningsmetod använts. Den vanligaste är FREDA-farlighetsbedömning, följt av samtal med klient utan bedömningsmetod. När riskbedömningar i ett och samma ärende har gjorts vid olika tillfällen, märks endast små skillnader i bedömningen av risk. Det gäller även i de ärenden där förändringsmålet är uppnått och där klienten själv uppger en positiv förändring av våldsutsattheten.

Lärdomar och medskick från projektet

Intresset för att delta i SU-kvinnofrid har varit stort, och pekar på behovet att systematiskt följa upp stödet för våldsutsatta, och viljan att förbättra stödet för målgruppen. Merparten av deltagarna planerar att fortsätta med uppföljningen även efter projektets slut. Det visar på nyttan för kommunerna.

Uppföljning kräver resurser

ISU kräver tid och medarbetare som kan göra det praktiska jobbet. För kommunerna har detta varit en av de största utmaningarna. Erfarenheter visar också att det ofta saknas resurser och kompetens att sammanställa och göra analyser, till exempel verksamhetsutvecklare och controller. För att ISU ska kunna genomföras på ett bra sätt behövs resurser för såväl datainsamling, sammanställning och analys som reflektion och verksamhetsutveckling. Det är också viktigt med tydliga förväntningar och stöd från chefer och ledning.

Viktigt med digitalt verktyg och teknisk support

Fungerande verktyg är en viktig förutsättning för att kommuner ska kunna jobba med ISU. Erfarenheter från projektet visar att socialtjänsten behöver tillgång till ett digitalt, kostnadsfritt, användarvänligt och integritetssäkert verktyg som inte stjäl för mycket tid från arbetet med klienterna. I projektet användes Socialstyrelsens uppföljningsverktyg SUreg. Verktöget har varit en förutsättning för projektets genomförande och är uppskattat, men det är tydligt att det behöver uppdateras och moderniseras, och att kommunerna behöver tekniskt stöd.

Uppföljning leder till verksamhetsutveckling

Kunskapen från ISU har gett kommunerna bättre förutsättningar att utveckla verksamheten. Många kommuner beskriver hur uppföljningen i sig skapar fler diskussioner om vad som fungerar bra och mindre bra – samtal som är centrala för verksamhetsutveckling. Några kommuner har använt resultaten som underlag för nya utvecklingsområden. Flera kommuner har inlett lokala samarbeten för att bättre nå ut till de målgrupper som de, enligt uppföljningens resultat, inte fångar upp i tillräckligt stor utsträckning.

Nationella och regionala aktörer behöver stötta

Nationellt och regionalt stöd är också viktigt för att kommunerna ska lyckas. Nationella och regionala aktörer kan bidra med kunskap om ISU, skapa förståelse för nyttan och stödja kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan kommuner. Nationella och regionala aktörer behöver även hjälpa till så att insikterna från den kunskap som tas fram lokalt tas till vara, sprids och bidrar till utveckling.

Inledning och bakgrund

Den här rapporten redovisar resultat och lärdomar från SKR:s projekt SU-Kvinnofrid. Syftet har varit att öka kunskapen socialtjänstens stöd till våldsutsatta, och att ge kommunerna bättre underlag för verksamhetsutveckling. Projektet har varit en del av SKR:s kvinnofridsatsning 2021–2023, som genomförts med stöd av regeringen.¹

I projektet har kommuner följt upp socialtjänstens stöd till våldsutsatta vuxna på individnivå, i ärenden som rör våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. Av de 47 kommuner som deltagit i projektet har 34 haft möjlighet att bidra med uppgifter för den nationella sammanställning som redovisas i den här rapporten. Totalt handlar det om 3 070 ärenden som följts upp under 2022 och 2023. Det är en unik mängd data som kan ge oss ny kunskap, både om målgruppen våldsutsatta, och om insatserna de får. Rapporten beskriver också de lärdomar som dragits längs vägen – vad behöver kommuner för att kunna arbeta med individbaserad uppföljning?

Not. 1 När SKR använder begreppet kvinnofrid inbegriper det arbete för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck i enlighet med det jämställdhetspolitiska sjätte delmålet.

Brist på nationell statistik om arbetet med våldsutsatta

Det har hittills saknats nationell statistik om våldsutsatta vuxna som söker stöd och skydd från socialtjänsten. Hur många de är? Vilka insatser får de? Vad blir resultatet på gruppnivå? Det behöver vi veta för att säkerställa insatsernas kvalitet och avgöra vilken skillnad de gör för klienten.

Bristen på samlad nationell kunskap om socialtjänstens arbete med våldsutsatta vuxna har länge varit en utmaning. Det blev extra tydligt under pandemin, då många ville ha svar på om våld i nära relationer ökade i samband med isoleringen. Ingen kunde svara med säkerhet, eftersom det saknades samlad nationell statistik om våldsutsatta i socialtjänsten. Den enda tillgängliga statistiken, från rättsväsendet och tidigare forskning, kunde inte heller ge svar på frågan.

Nationell statistik om våldsutsatta vuxna i socialtjänsten behöver utgå från information som samlas in lokalt, i de verksamheter som möter målgruppen. Därför är det viktigt att kontinuerligt utveckla möjligheten och förutsättningarna för ISU i socialtjänsten. Projektet SU-Kvinnofrid är ett steg på vägen.

För även om socialtjänsten är bra på att följa upp individer, är det sämre ställt med uppföljning på gruppnivå. Det finns några olika förklaringar till det. Dels är socialtjänstens verksamhetssystem utformade så att dokumentation i enskilda ärenden inte kan föras ihop till grupp- och verksamhetsnivå. Dels finns juridiska hinder, exempelvis saknas det lagstöd för socialtjänstdataregister. Men det beror också på att socialt arbete är komplext. Det är ofta svårt att sätta mål, mäta resultat och fastställa samband. Till stor del handlar det också om brist på resurser och tid till alla delar i ett uppföljningsarbete – från datainsamling till analys och reflektion.

Individbaserad systematisk uppföljning

ISU handlar om att löpande på individnivå beskriva och mäta individers problem, behov, insatser och resultat och sammanställa informationen på gruppnivå – före, under och efter insats. Först när det är gjort går det att säga något om eventuell förändring, utfall och resultat.

Genom ISU blir det möjligt att ta reda på vilken målgrupp som socialtjänstens personal möter, samt målgruppens behov, hur många de är, vilka insatser de erbjuds och vad som blir resultatet på gruppnivå. Den informationen kan användas för att utveckla och förbättra verksamheten.

En del av det systematiska kvalitetsarbetet

ISU är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet i socialtjänsten och ger goda förutsättningar för verksamhetens kontinuerliga lärande. När socialtjänsten sammanställer och analyserar information från ärenden på gruppnivå skapas underlag för verksamhetsutveckling som bygger på kunskap, i stället för det man anar eller tror. Den kunskapen kan användas som underlag för beslut om arbetsätt, resurser och prioriteringar. Det bidrar till ett kvalitetssäkrat och relevant beslutsunderlag för chefer och politiker i frågor som är viktiga för verksamheten.

Systematisk uppföljning och beprövad erfarenhet bidrar till en smartare, effektivare och mer kunskapsbaserad socialtjänst. Det leder till ökad professionalitet, en starkare röst gentemot regional och nationell nivå och en välgrundad yrkes stolthet inom kåren.

Mer kunskap med jämförelser

Med hjälp av ISU skapas framför allt kunskap om läget i den egna verksamheten och kommunen. Men med ISU som genomförs gemensamt av flera kommuner finns också en särskild styrka. Den öppnar för jämförelser och lärande mellan kommuner, där både likheter och olikheter framkommer. När verksamheterna kan jämföra sig med andra, ökar medvetenheten om egna styrkor och svagheter, vilket ger ytterligare kunskap om vad som bör prioriteras. ISU bidrar också till övergripande nationell kunskap om socialtjänstens stöd till våldsutsatta.

Ökade krav på socialtjänsten

I utredningen Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) föreslås en ny bestämmelse som säger att verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Detta kommer medföra ett ökat fokus på ISU.

Men dagens reglering ger redan gott stöd för att prioritera arbetet med ISU. Individbaserad systematisk uppföljning ökar möjligheterna att uppnå de krav och förväntningar som finns i socialtjänstlagen och Socialstyrelsens föreskrifter.²

Individbaserad systematisk uppföljning

- › ökar kunskapen om målgruppen, behoven, insatserna och resultaten för klienterna
- › ger goda förutsättningar för kontinuerligt lärande
- › ger underlag att utveckla verksamhet
- › gör det lättare att prioritera rätt insatser
- › utvecklar lokal kunskap som bidrar till beprövad erfarenhet och en kunskapsbaserad socialtjänst
- › bidrar till ökad professionalitet

Not. 2 SoL:s kvalitetsparagrafer och Socialstyrelsens föreskrifter om allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) samt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation om verksamhet som bedrivs med stöd av bland annat SoL (SOSFS 2014:5).

Om projektet SU-Kvinnofrid

SU-Kvinnofrid är ett projekt som stöttat kunskapsutveckling på kvinnofridsområdet genom individbaserad systematisk uppföljning (ISU). En första omgång av projektet genomfördes 2019–2020, och den andra omgången, som redovisas i den här rapporten, genomfördes 2021–2023.

Syftet med projektet

Genom SU-Kvinnofrid har kommuner fått stöd att komma i gång med ISU och följa upp socialtjänstens stöd till vuxna som utsatts för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.

Syftet har varit att ge kommuner

- › ökad kunskap om målgruppen samt insatsernas kvalitet och resultat
- › bättre underlag att utveckla verksamheten
- › möjlighet att lära mellan kommuner

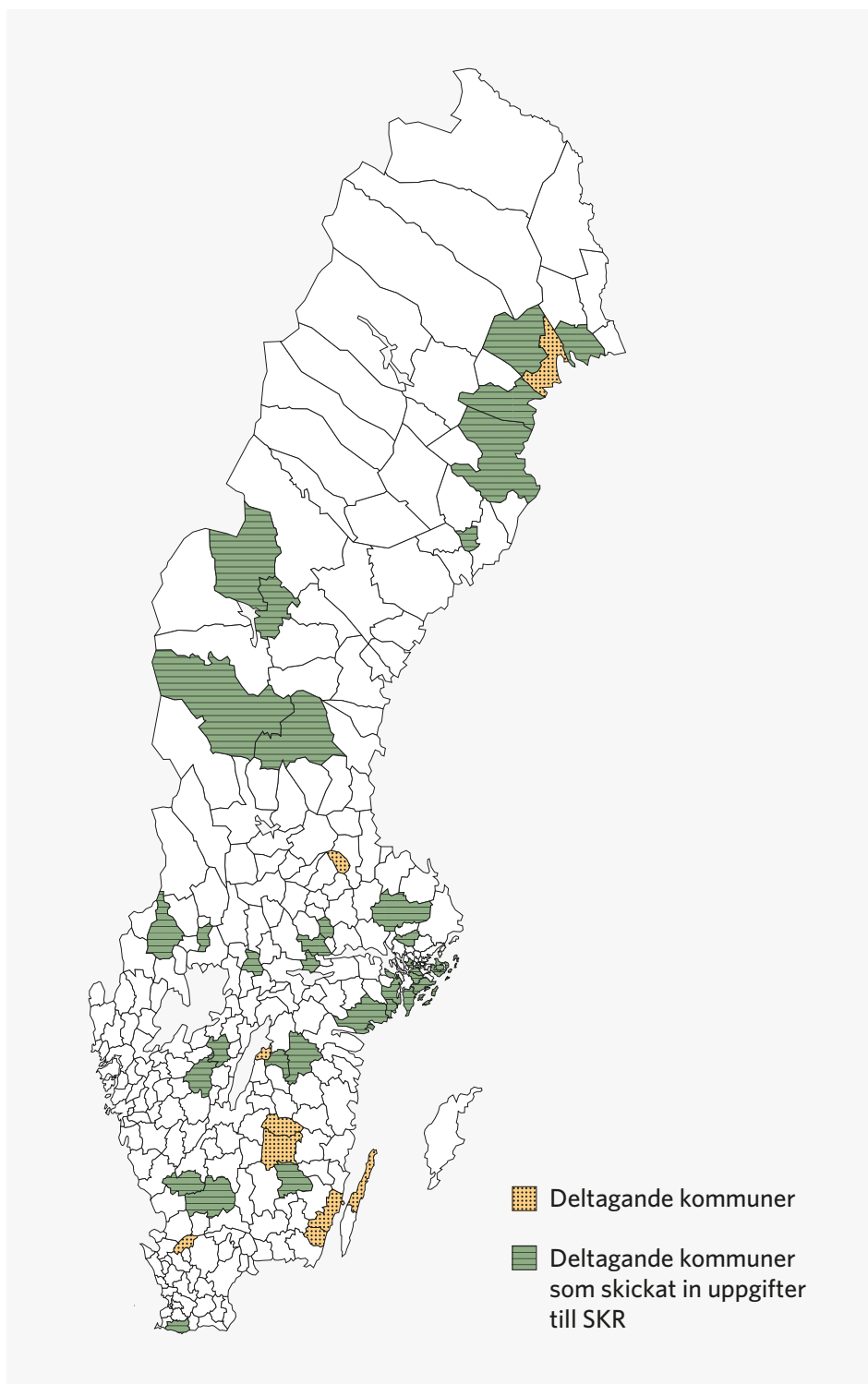
Ambitionen har också varit att lägga en grund för mer och bättre statistik inom kvinnofridsområdet nationellt.

47 kommuner och 3 070 ärenden

I SU-Kvinnofrid deltog 47 kommuner från 17 län, varav 34 kommuner har bidragit med uppgifter för den nationella sammanställningen.³ Bland deltagarna fanns såväl små som mellanstora och stora kommuner – från Trelleborg i söder till Kalix i norr. Kommunerna har deltagit med myndighetsutövande eller utförande verksamhet. I vissa kommuner ligger båda delarna i samma verksamhet. Tillsammans har deltagarna följt upp och registrerat information i 3 070 ärenden.

Not. 3 Förteckning över deltagande kommuner finns i Bilaga 1.

Figur 1: Karta över deltagande kommuner

Gemensamma variabler för uppföljning

I SU-Kvinnofrid följdes 29 variabler upp gemensamt.⁴ De flesta variabler har hämtats från Socialstyrelsens verktyg för ISU av våld i nära relationer, SUV-våldsutsatthet.⁵ Några har tagits fram av projektet. För att säkerställa en likartad tolkning av variablerna, har SKR tagit fram en särskild vägledning som stöd för kommunerna.

Figur 2: Översikt över variablerna i SU-Kvinnofrid

Not. 4 De 29 variablerna redovisas i Bilaga 2.

Not. 5 SUV-våldsutsatthet består av 259 variabler där verksamheterna kan välja ut vilka de vill följa upp i sin verksamhet. Dessutom finns ett antal tomma variabler som kan anpassas om det finns behov av andra variabler i verksamheten.

Variablerna fångar upp information om klienternas bakgrund och situation – före, under och efter stöd och insats. Utöver det har det gjorts en brukaruppföljning genom en enkät till klienterna. Enkäten har översatts till arabiska, engelska och somaliska efter önskemål från flera kommuner.

Utöver de gemensamma variablerna har kommunerna kunnat komplettera med egna lokala eller regionala variabler. Vissa kommuner har till exempel velat ha svar på om ärenden återaktualiseras och i så fall hur lång tid som har gått sedan sist. Andra har lagt till variabler för att uppmärksamma barnen och deras behov. Men det kan också handla om variabler som fångar om klienten har en pågående insats i någon annan verksamhet inom socialtjänsten, om det har gjorts en polisanmälan eller hur klienten fick kännedom om verksamheten.

Lokal registrering och nationell sammanställning

Kommunerna har följt upp samtliga ärenden i sin verksamhet som rör våldsutsatta vuxna under perioden 1 januari 2022 till 10 oktober 2023. Uppföljningen har gjorts med hjälp av Socialstyrelsens verktyg SUREG.⁶ Vid några tillfällen under 2022 och 2023 har kommuner skickat in uppgifter till SKR för en nationell sammanställning och resultaten har diskuterats gemensamt med deltagarna vid projektets regelbundna webinarier.⁷ På det sättet har kommunerna kunnat jämföra med varandra, identifiera utvecklingsområden och dela erfarenheter. Webinarierna och annan information har dokumenterats och tillgängliggjorts digitalt, så att deltagarna kunnat ta del av dem även i efterhand.

Unikt material att bygga vidare på

Det material som utgör resultatet av projekt SU-Kvinnofrid är unikt i sitt slag. Projektet har fokuserat på att sammanställa de viktigaste resultaten, men är inget forskningsprojekt.

De grundläggande analyser som har genomförts utgör en bra grund för vidare bearbetning. Det finns slutsatser som är intressanta att undersöka vidare, exempelvis uppföljningen av upprepade riskbedömningar. Matrisen som utgör sammanställningen är komplicerad och kräver ytterligare analyser för att göra materialet fullt rättvisa.

Not. 6 Det är ett säkert och krypterat program som tillhandahålls av Socialstyrelsen.

Not. 7 Alla kommuner har tecknat PUB-avtal (personuppgiftsbiträdesavtal) för att SKR ska kunna ta del av uppgifter. All information som dokumenterats har varit pseudonymiserad och endast kommunerna har haft kodnyckeln till de egna uppföljda klienternas identitet.

Brükarenkäter är ofta förknippade med svårigheter, men i detta fall visar bortfallsanalysen att de svar som lämnats in relativt väl representerar hela målgruppen.

Resultaten som ska tolkas med viss försiktighet

Resultaten är inte statistiskt undersökta och bör ibland tolkas med försiktighet. Trots gemensamma definitioner i vägledningen, kan det uppstå olika tolkningar om vad som ingår i olika kategorier, både lokalt och hos enskilda medarbetare. Ett exempel är hur psykisk funktionsnedsättning ska tolkas i en kontext av våldsutsatthet. Ett annat exempel är hur gränsdragningen ska dras mellan nuvarande och före detta partner. Ibland kan en våldsutövare registrerats som nuvarande partner, för att sedan under processen snabbt bli en före detta partner, något som sällan omregistreras.

Inte heller bör det dras för stora växlar av de analyser som bygger på ett mindre antal ärenden, exempelvis uppgifter som rör personer med intellektuell funktionsnedsättning och vissa korskörningar, där vissa undergrupper lyfts fram.

Grund för nationell statistik

Ett av projektets syften har också varit att bidra till mer och bättre nationell statistik. Ambitionen har varit att förbättra förutsättningarna i tillräckligt många kommuner för att kunna ta nästa steg i utvecklingen av nationell statistik om socialtjänstens stöd till våldsutsatta vuxna. Genom projektet har kommunernas uppföljningsarbete stärkts så att de numera kan bidra till att utveckla nationell statistik och kunskap.

Inom ramen för projektet har tre nya nationella nyckeltal för databasen Kolada tagits fram. Syftet är att ge alla kommuner verktyg att dela med sig av sin statistik och förbättra stödet för våldsutsatta. Nyckeltalen rör vuxna som utsatts för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. De fångar aktualiseringar, insatser samt ärenden när målet med insatsen nåtts helt eller delvis. Med nyckeltalen kan kommuner jämföra sig med varandra, följa utvecklingen över tid, och bidra till bättre statistik och ökad kunskap nationellt.

Resultat från uppföljningen

I det här kapitlet redovisas resultatet av den nationella sammanställningen. Här redogörs för materialet i sin helhet, med vissa nedslag för att beskriva målgruppen, våldet de utsatts för, insatserna de får och den samverkan som sker. Därefter redogörs för brukarenkäten och för den grupp klienter som det gått bäst för. I slutet på kapitlet finns tre fördjupningar: hedersrelaterat våld, våldsutsatta män samt upprepade riskbedömningar.

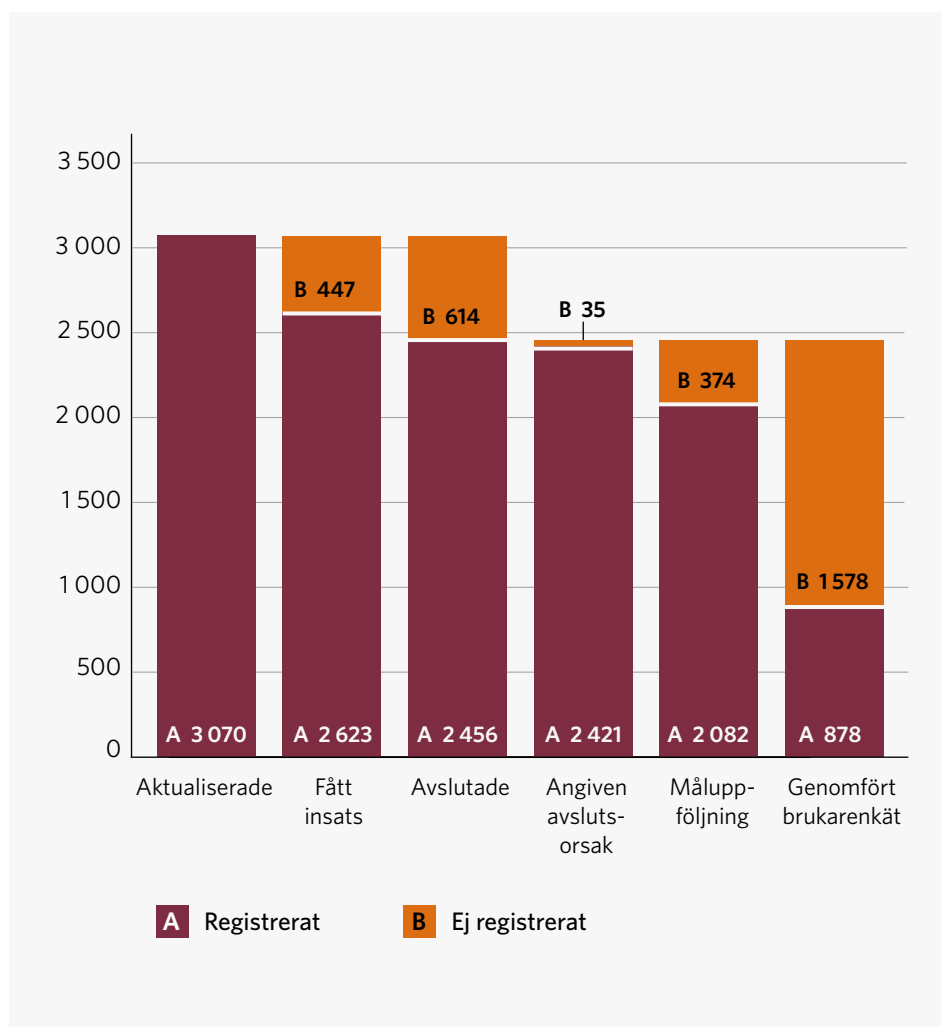
Antal ärenden i olika faser

Bland de 34 kommuner som bidragit med individdata finns såväl små, som mellanstora och stora kommuner. Cirka 40 procent av alla ärendena är registrerade i kommuner som har från 40 000 upp till 99 999 invånare.

Kommunerna börjar registrera information i ett ärende när klienten har aktualiserats och gör det sedan löpande under ärendets gång. Nedan illustreras de olika faserna i ett ärende med antal uppföljningar i respektive del (diagram 1). Dessa ärenden utgör det material som resultatet baseras på. Totalt ingår 3 070 ärenden, som har aktualiserats under projekttiden.

Antalet ärenden minskar ju fler steg i processen som inkluderas, från 3 070 ärenden där klienterna aktualiserats, till 878 ärenden där klienterna har genomfört brukarenkäter. Det finns flera orsaker till att antalet sjunker. En del av de aktualiserade ärendena har inte hunnit avslutats vid tiden för den här nationella sammanställningen, men det finns också bortfall av andra skäl. Ibland saknas till exempel formulerade individuella mål, vilket försvårat måluppföljningen. Antal ärenden där det saknas registrering är illustrerade i orange.

Diagram 1: Antal ärenden i olika faser

När ärendet avslutas följs klienten upp med en brukarenkät. Enkäten har bara genomförts i drygt en tredjedel av de avslutade ärendena. Det finns flera skäl till att det har varit svårt att få in fler svar på enkäten (se sid. 39).

Ambitionen har varit att kommunerna ska följa upp samtliga våldsutsatta vuxna i sina verksamheter under projektiden, men förutsättningarna har inte alltid funnits. De flesta kommuner, 20 stycken, uppger att de har följt upp 75–100 procent av alla ärenden. Endast en av kommunerna uppger att de har följt upp mindre än 25 procent av alla ärenden.

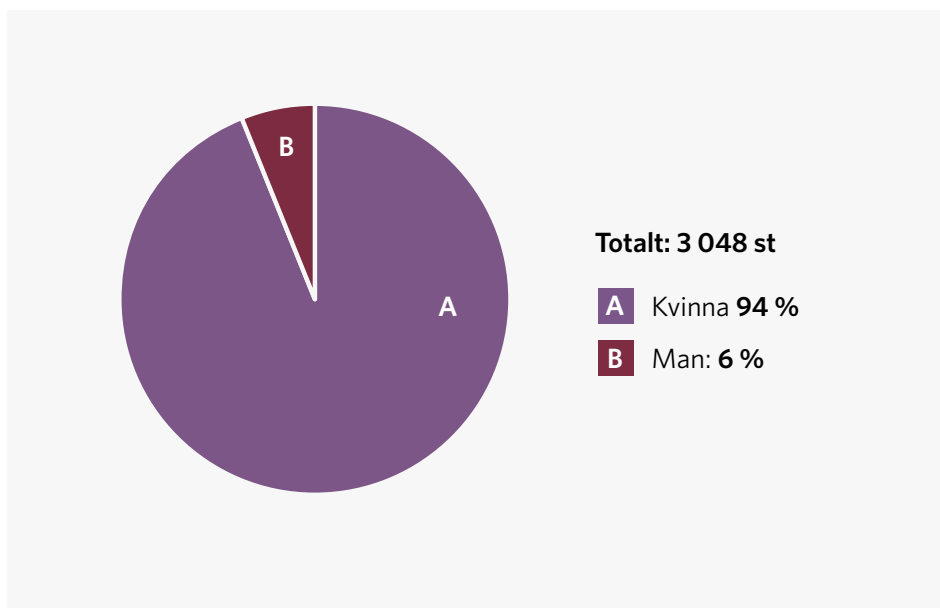
Vilka är de våldsutsatta vuxna i socialtjänsten?

Här följer redogörelse för vilket kön, ålder och ursprung de våldsutsatta har samt om våldet utövas i en hederskontext. Vi redogör också för vem som tagit initiativ till kontakt med socialtjänsten.

Nästan alla är kvinnor

Nästan alla som har sökt socialtjänstens stöd för våldsutsatthet är kvinnor (diagram 2). De står för 94 procent av alla aktualiserade ärenden (2 858 stycken). Våldsutsatta män utgör bara sex procent av målgruppen (190 stycken). Deltagarna har endast haft de juridiska könen, kvinna respektive man, att välja på. Orsaken är att andra alternativ ger förhållandevis låga tal, vilket gör att de ärendena inte blir möjliga att använda för sammanställning.

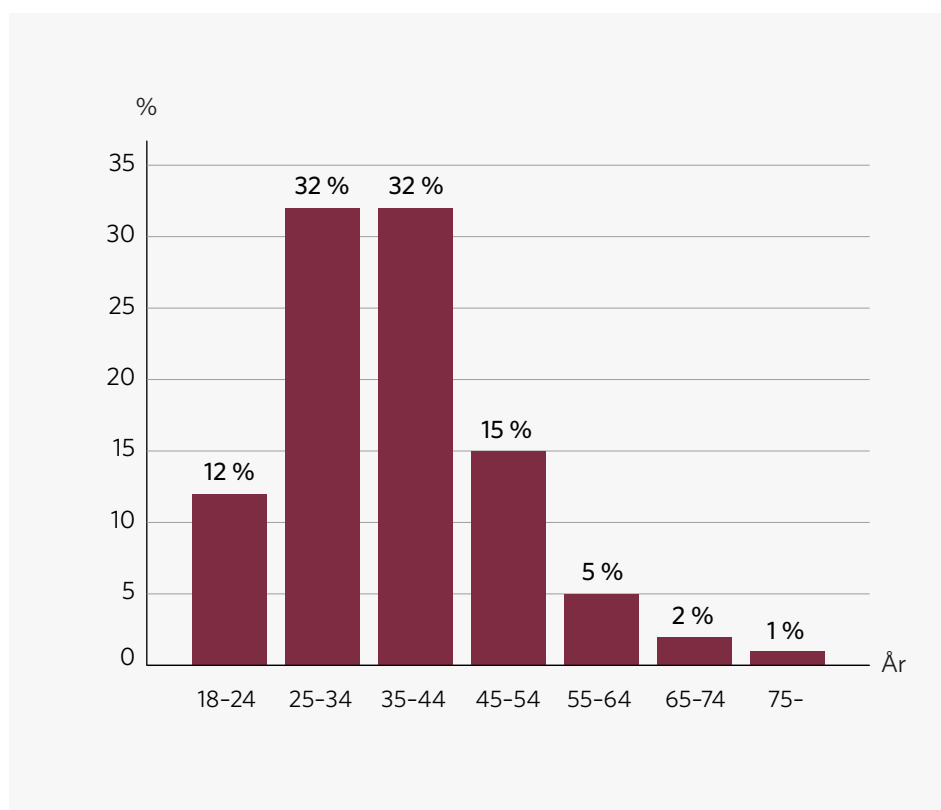
Diagram 2: Hur ser könsfördelningen ut?

De flesta är i etableringsåldern

Den absoluta majoriteten av klienterna, 64 procent, är mellan 25 och 44 år, och 12 procent är mellan 18 och 24 år (diagram 3).⁸ Det är en period där många har etablerat sig i vuxenlivet, ofta har arbete och kanske bildat familj. Endast tre procent av de aktualiserade ärendena rör personer över 65 år. Äldres utsatthet för våld i nära relationer är sannolikt högre än så, så en slutsats kan vara att personer över 65 år inte söker sig till socialtjänsten för stöd för våldsutsatthet.

Diagram 3: Hur ser åldersfördelningen ut? (N=3 006)

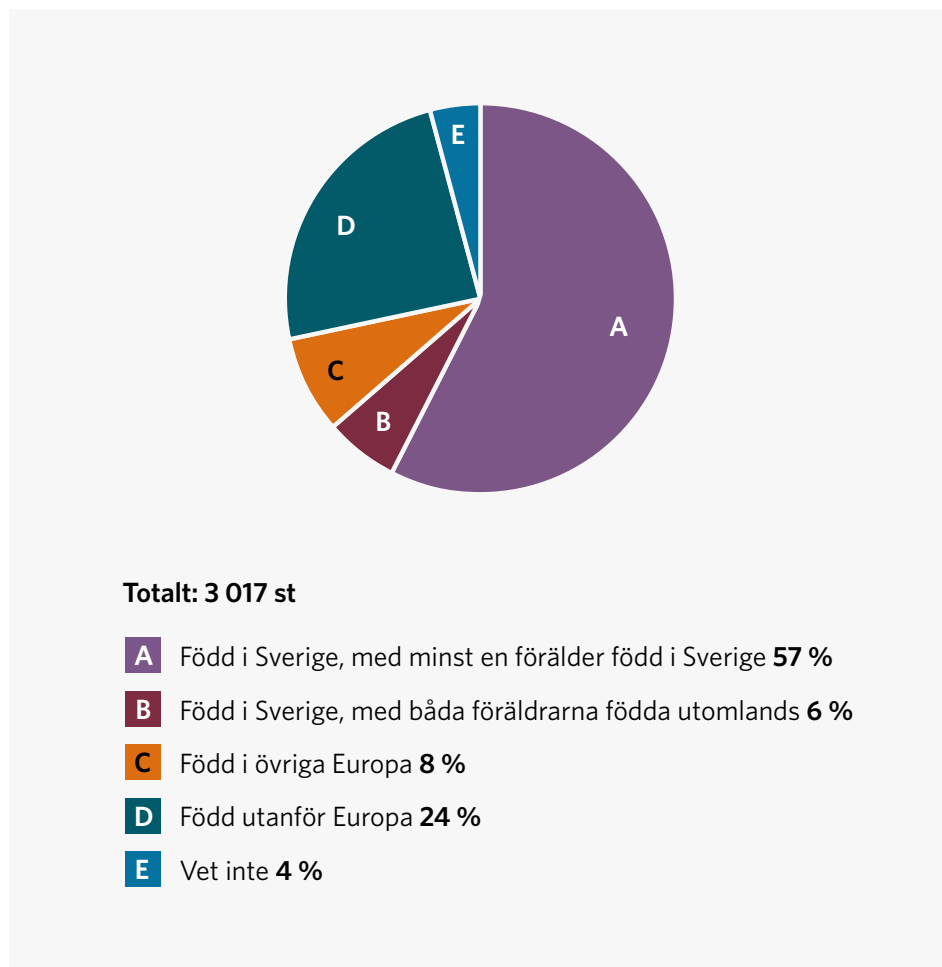
I diagrammet är procenttalen avrundade till närmsta heltal.

Not. 8 Åldersspannet för den yngsta åldersgruppen är kortare än för övriga.

Majoriteten är födda i Sverige

En majoritet av de registrerade klienterna, 57 procent, är födda i Sverige och har minst en svenskfödd förälder (diagram 4). En fjärdedel är födda utanför Europa (24 procent). I vissa kommuner ser fördelningen mellan kategorierna annorlunda ut. Några kommuner planerar att fördjupa sig i den egna befolkningssammansättningen för att undersöka varför.

Diagram 4: Vilket ursprung har klienterna?

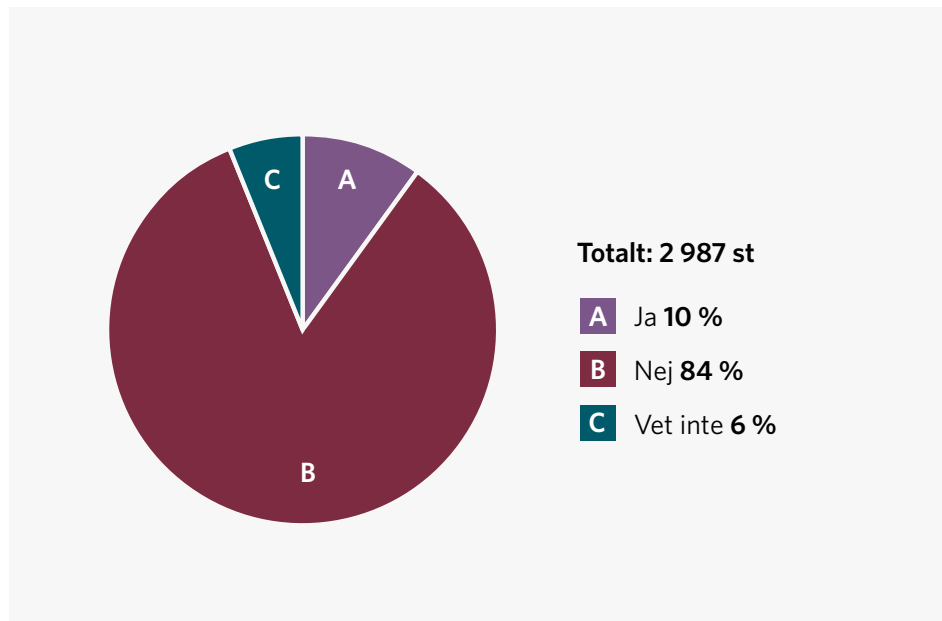

I diagrammet är procenttalen avrundade till närmsta heltal.

En av tio är utsatt för hedersrelaterat våld

Hedersrelaterat våld har bedömts förekomma i tio procent av ärendena (diagram 5). I sex procent av ärendena har alternativet *vet inte* valts. Precis som när det gäller frågan om klienternas ursprung har kommuner olika stor andel hedersrelaterat våld.

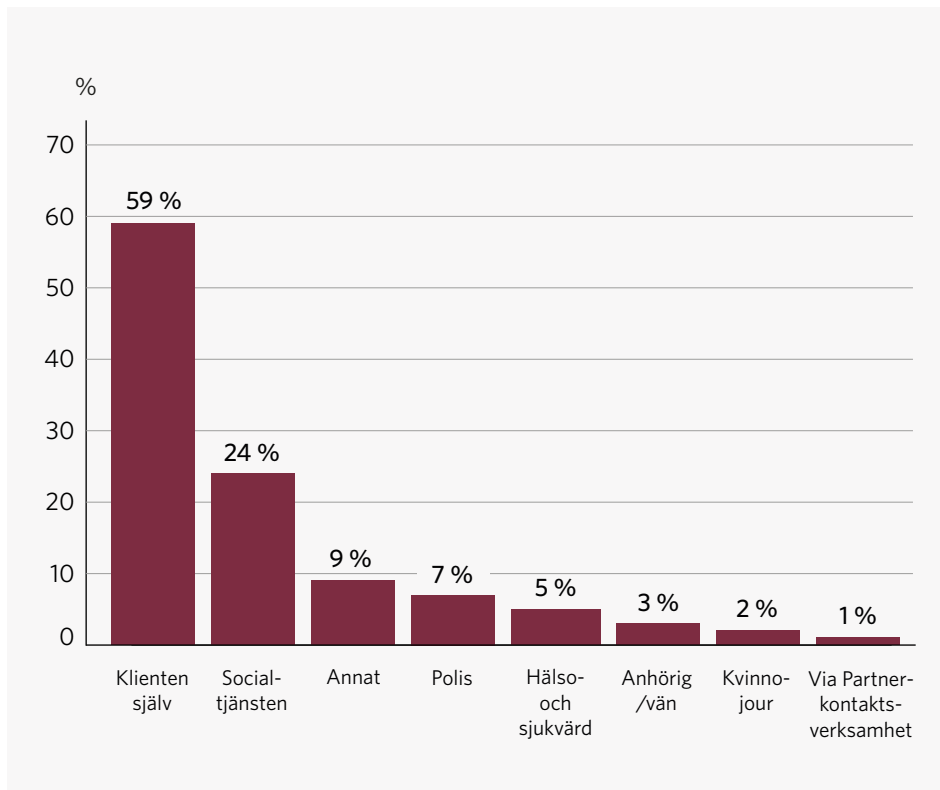
Diagram 5: Har våldet utövats i en hederskontext?

Söker sig ofta till socialtjänsten själva

På frågan vem som har tagit initiativet till kontakt med socialtjänsten, har flera alternativ kunnat anges (diagram 6). De flesta klienter söker sig till socialtjänsten på egen hand (59 procent). Uppmuntran och motivation att söka sig till socialtjänsten kan komma från många olika verksamheter, vilket gör det svårt att veta varifrån klienterna fått information om möjligheten att söka hjälp. En fjärdedel (24 procent) hänvisas från någon annan verksamhet inom socialtjänstens område, till exempel enhet inom försörjningsstöd, missbruk, barn och unga, eller social- och äldreomsorg. Förhållandevis få klienter kommer till socialtjänsten via polis, hälso- och sjukvård eller via kvinnojour. Endast enstaka ärenden kommer via brottsofferjour (tio stycken) och rättsväsende (tre stycken).

Diagram 6: Vem har initierat kontakt? (N=3 317)

Flera alternativ kunde anges per ärende, därför blir summan av alternativen högre än 100 procent.

Av materialet framgår att cirka tre procent av klienterna har en intellektuell funktionsnedsättning, fyra procent en fysisk och 16 procent en psykisk funktionsnedsättning. Materialet visar att det förekommer olika kombinationer av funktionsnedsättningar. Personer med funktionsnedsättning verkar vara underrepresenterade i materialet, vilket kan bero på att dessa grupper är svåra att nå.

Vilket våld är de utsatta för?

Materialet från uppföljningen ger även en beskrivning av det våld som klienterna är utsatta för. Här beskrivs hur grovt våldet varit och vilken relation den våldsutsatta har till våldsutövaren. Det har inte gjorts någon bedömning av om våldet är pågående eller om klienterna sökt stöd för att hantera våld som ligger längre bak i tiden. Våldet har inte heller kategoriserats utifrån våldstyp (till exempel sexuellt våld).

En av fem är utsatt för mycket grovt våld

Handläggarna har gjort en övergripande bedömning över hur grovt våldet är. Indelningen har varit mycket grovt våld, grovt våld och ej grovt våld.

Vad räknas som olika grader av våld?

Projektets vägledning för variablerna gav följande beskrivning:

Mycket grovt våld: upprepat och frekvent våld och där relationen kännetecknas av våldsinceder med potentiellt dödligt våld, alternativt våld som krävt medicinsk vård.

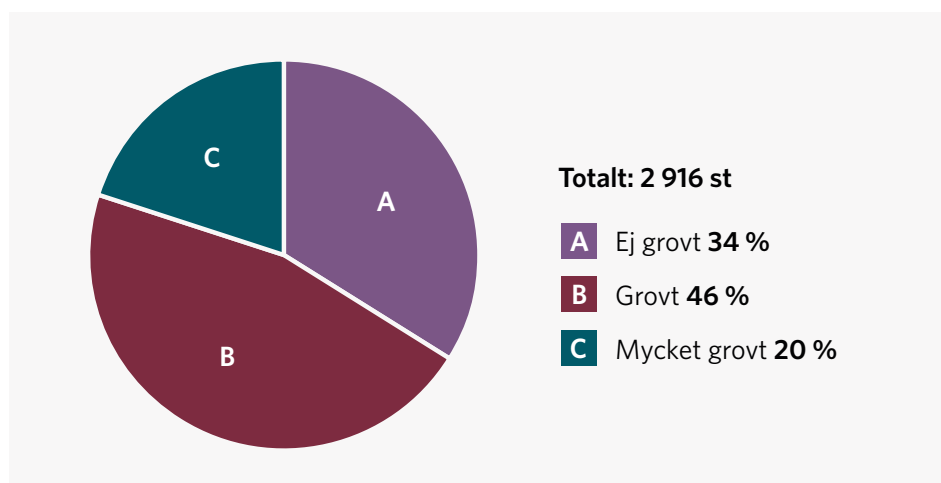
Grovt våld: regelbundet psykiskt våld, eller fysiskt våld som exempelvis sparkar, slag med tillhyggen eller knytnävsslag.

Ej grovt våld: psykiskt våld vid enstaka tillfälle och fysiskt våld som exempelvis fasthållning och knuffar.

I 66 procent av ärendena bedöms våldet vara grovt eller mycket grovt, 46 respektive 20 procent (diagram 7). Det mycket grova våldet är vanligare i hederskontext (37 procent). Det är även något vanligare bland unga vuxna, där ser vi en förskjutning mot grövre våld. I åldersspannet 18–24 år är våldet mycket grovt i 23 procent av ärendena, och grovt i 50 procent.

Det finns ingen skillnad mellan stora och små kommuner vad gäller bedömning av våldets grad, fördelningen bedöms vara densamma oavsett hur många invånare kommunen har.

Diagram 7: Hur har våldet bedömts?

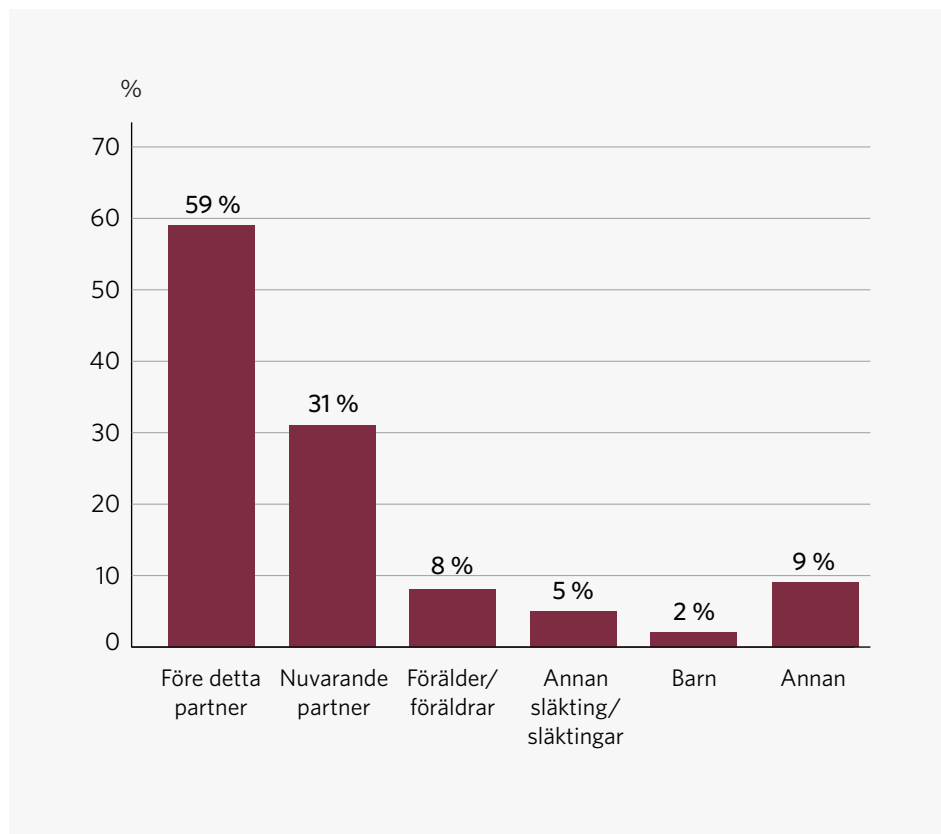

Sex av tio våldsutövare är en före detta partner

I 90 procent av ärendena är våldsutövaren en nuvarande eller före detta partner (diagram 8). Vanligast är att det handlar om en före detta partner (59 procent). I nästan ett av tio ärenden är våldsutövaren en förälder. I 67 ärenden (två procent) uppges våldsutövaren vara ett barn till den våldsutsatta.

I nio procent av ärendena har kommunerna angett alternativet *annan* för våldsutövaren. Här har kommunerna också kunnat skriva en kommentar, och där framgår att våldsutövaren till exempel är en vän, tillfällig relation, granne, barnets partner eller förövarens ”gäng”. Ett vanligt alternativ för *annan* är också före detta partners sambo/partner.

Diagram 8: Vem utövar våldet? N=3 013

Flera alternativ kunde anges per ärende, därför blir summan av alternativen högre än 100 procent.

Hur ser insatserna ut?

Stöd och insatser har följts upp löpande i varje ärende. I ett och samma ärende kan klienten ha en eller flera insatser från socialtjänsten. Här redogörs sammantaget för alla insatser som ges och om de genomförts som planerat.

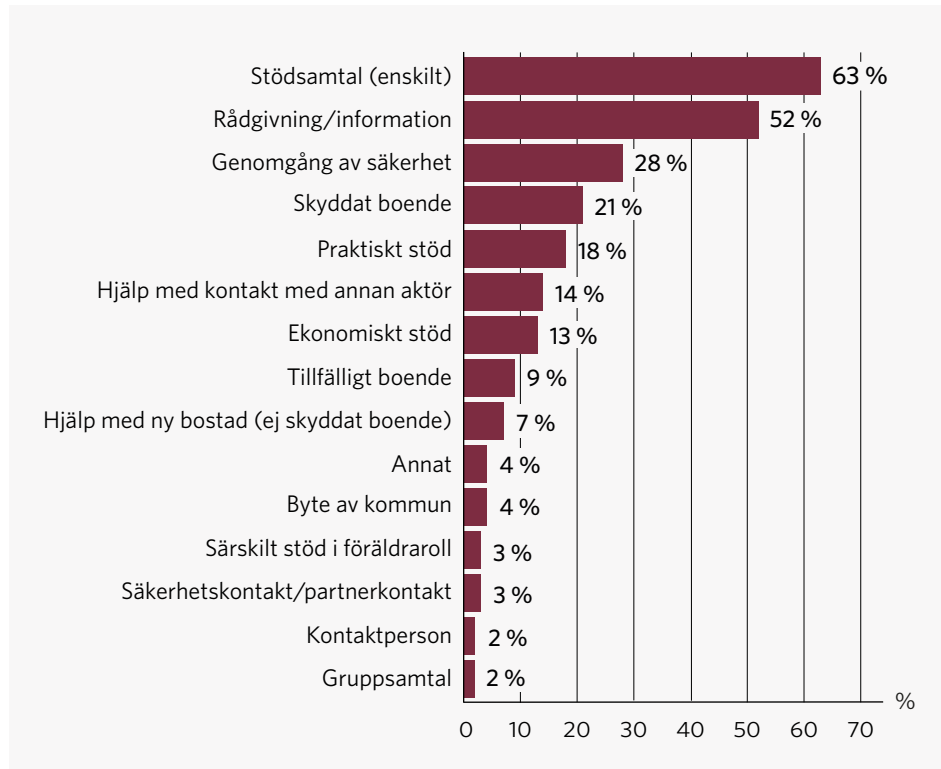
Vanligt med insatser som rör boende

Nästan alla våldsutsatta som aktualiserats har fått en insats, 85 procent. De vanligaste insatserna (diagram 9) är enskilda stödsamtal (i 63 procent av alla ärenden ges stödsamtal) och rådgivning och information (52 procent).

I drygt en fjärdedel av ärendena (28 procent) görs en genomgång av säkerhet, och i drygt en femtedel av ärendena (21 procent) får klienten skyddat boende. Även praktiskt stöd har getts i nära en femtedel av ärendena (18 procent).

Våldsutsattas behov av boende, både akut och på längre sikt, syns tydligt i materialet. I minst 27 procent av alla ärenden har den våldsutsatta fått en eller flera insatser som rör boende.

Diagram 9: Vilka är de vanligaste insatserna? (N=2623)

Flera alternativ kunde anges per ärende, därför blir summan av alternativen högre än 100 procent.

Nyttigt verktyg ger svar

Mjölby kommun har länge efterfrågat ett effektivt sätt att följa upp individärenden i socialtjänsten. Här välkomnas det digitala verktyget och alla möjligheter till aggregerad information som det ger. De tänker absolut fortsätta med individbaserad systematisk uppföljning.

- Tidigare har vi försökt följa upp manuellt genom att räkna våra ärenden, men det har varit alldeles för arbetskrävande, säger Angelika Rudberg, samordnare för våld i nära relation i Mjölby.

Efterfrågan på bättre faktaunderlag för våldsutsatta kommer från både politiken och tjänsteorganisationen. Den systematiserade information som de får genom ISU på kvinnofridsområdet gör att de kan arbeta mer ändamålsenligt och dessutom jämföra med andra kommuner för att identifiera styrkor och svagheter.

- Det är ett nyttigt verktyg, säger Angelika Rudberg och tillägger att systemkompetens i arbetsgruppen har bidragit till att det gått så bra. Som med alla nya system var det lite krångligt i början, men så fort man kommit in i det och använder det regelbundet så rullar det på.

En av de främsta fördelarna med uppföljningen är att man kan anpassa verksamheten efter målgruppens behov och de insatser som de erbjudits. I Mjölby fall har man till exempel tagit hjälp av andra delar av socialtjänsten för att lösa behovet av praktiskt stöd. Det stödet tar mycket tid, och när man nu har svart på vitt hur mycket, kan man utveckla arbetet utifrån det.

Uppföljningen har också synliggjort att den större delen av målgruppen har svenska som modersmål.

- Vi har tidigare överskattat hur stor andel som har annat modersmål. Förmodligen för att det tar mycket tid och resurser i anspråk att kommunicera via tolk, säger Angelika Rudberg.

Men nu vet de bättre, vilket är bra när de ska planera verksamheten utifrån hur målgruppen faktiskt ser ut. För det kommer de att göra i Mjölby även framöver. Det är ingen tvekan om det. Hit har både verktyget SUREG och ISU på kvinnofridsområdet kommit för att stanna.

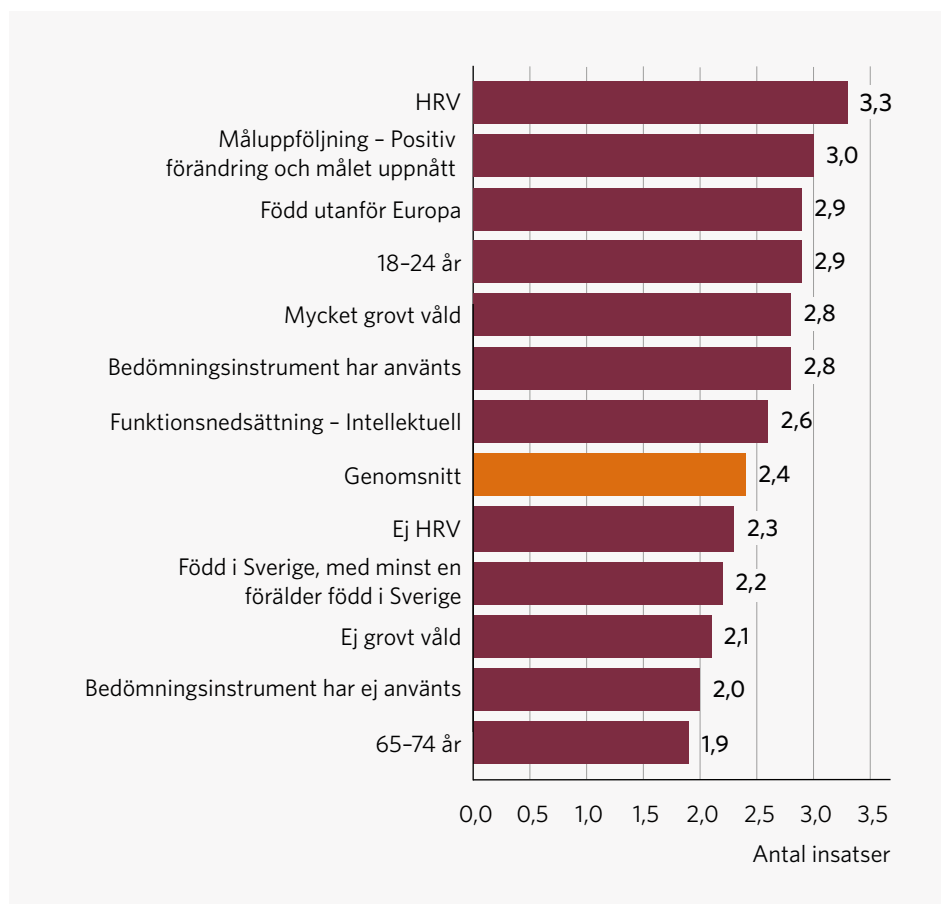
Vissa grupper får fler insatser

Vid en jämförelse mellan olika grupper av våldsutsatta vuxna kan det konstateras att vissa grupper får fler insatser i genomsnitt (diagram 10). Det gäller till exempel dem som är utsatta för hedersrelaterat våld (HRV). Dessa klienter får i genomsnitt 3,3 insatser per ärende, jämfört med snittet på 2,4 för hela gruppen våldsutsatta vuxna.

Gruppen klienter som är födda utanför Europa får i genomsnitt fler insatser, liksom åldersgruppen 18–24 år. Däremot får den äldre åldersgruppen 65–74 år minst antal insatser av alla grupper som ingår i jämförelsen, i genomsnitt 1,9 insatser per ärende.

I de ärenden man noterat en positiv förändring vad gäller det individuella förändringsmålet har klienten i genomsnitt fått fler insatser. Det är även vanligare med fler insatser i de ärenden där våldet kategoriserats som mycket grovt, och i ärenden där bedömningsinstrument för risk har använts – i genomsnitt 2,8 insatser jämfört med 2,0 om ingen riskbedömning gjorts.

Diagram 10: Hur fördelar sig antalet insatser per ärende för olika kategorier?

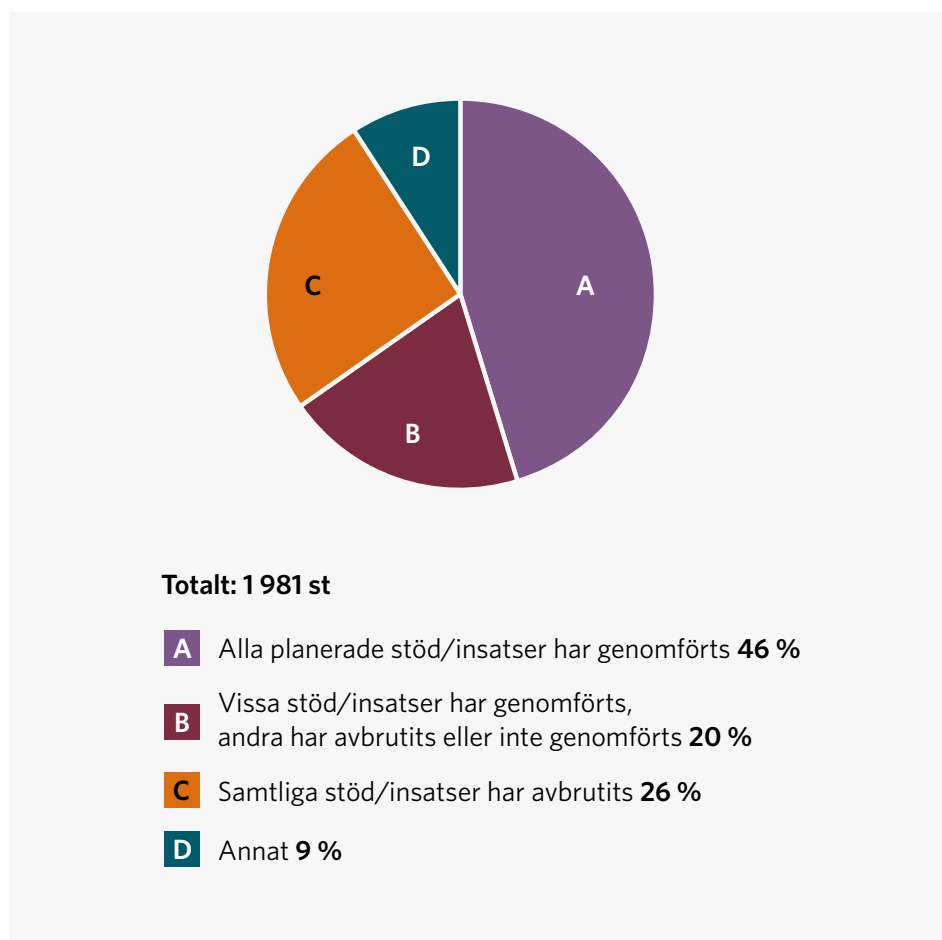

Jämförelsen indikerar också att personer med intellektuell funktionsnedsättning får något fler insatser än genomsnittet, men det är relativt få ärenden i den kategorin. Analysen bidrar med viktig kunskap om hur insatser inom socialtjänsten anpassas eller kan behöva anpassas utifrån olika målgrupper.

De flesta insatserna genomförs

De flesta planerade insatser har genomförts helt eller delvis (diagram 11). I närmare hälften av ärendena (46 procent) har alla planerade insatser genomförts. I drygt en fjärdedel (26 procent) har samtliga stödinsatser avbrutits, oftast på grund av att klienten tackat nej eller inte återkommit. Det finns inte så många fritextkommentarer som förtydligar vad *annat* kan vara här, men i kommentarerna framgår att det är vanligt att klienten har återtagit sin ansökan.

Diagram 11: Genomförs de planerade insatserna?

I diagrammet är procenttalen avrundade till närmsta heltal.

Vem samverkar socialtjänsten med?

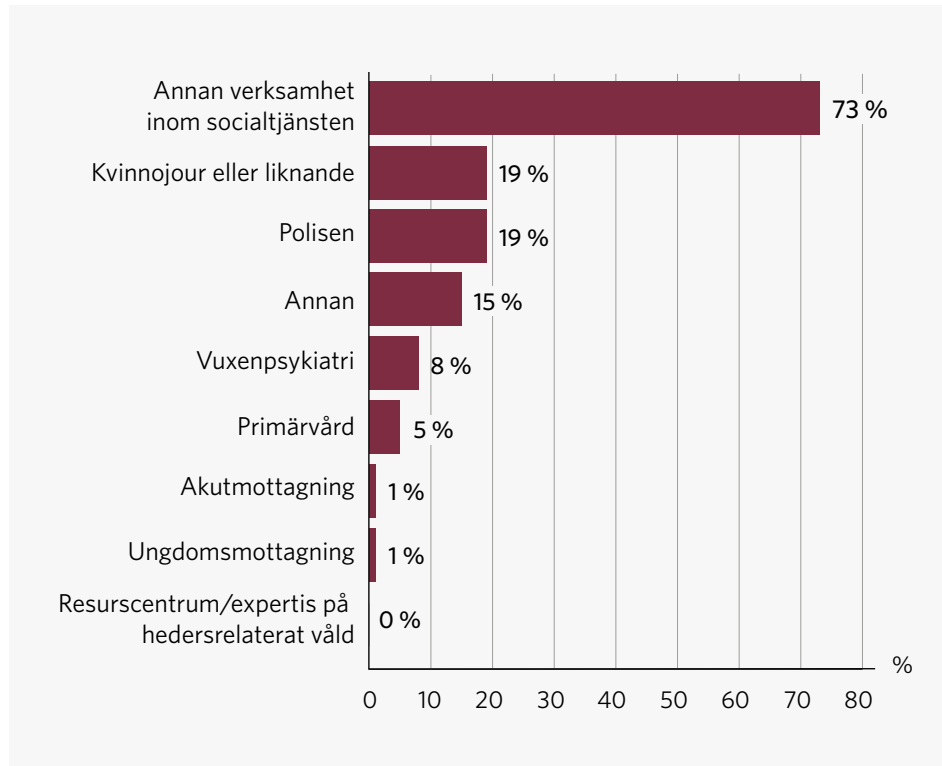
I 2 371 ärenden finns det en notering om huruvida samverkan har förekommit och i 1 561 ärenden finns det minst en samverkanspart angiven. Sammanställningarna utgår här bara från de ärenden där det finns samverkan registrerad. Både vilka aktörer och hur många som verksamheterna samarbetar med beskrivs.

Samverkan med många olika aktörer

Det vanligaste är att samverkan sker med *annan verksamhet inom socialtjänsten* (diagram 12). Det görs i 73 procent av de ärenden där uppgift om samverkan har registrerats. Kvinnojourer, såväl som polisen, är samverkanspart i en femtedel av ärendena.

Någon samverkan med resurscentrum eller expertis på hedersrelaterat våld anges nästan inte alls (endast i sju ärenden). När samverkan finns, är snittet 1,4 samverkansparter per ärende.

Diagram 12: Vilka samverkar man med? (N=1561)

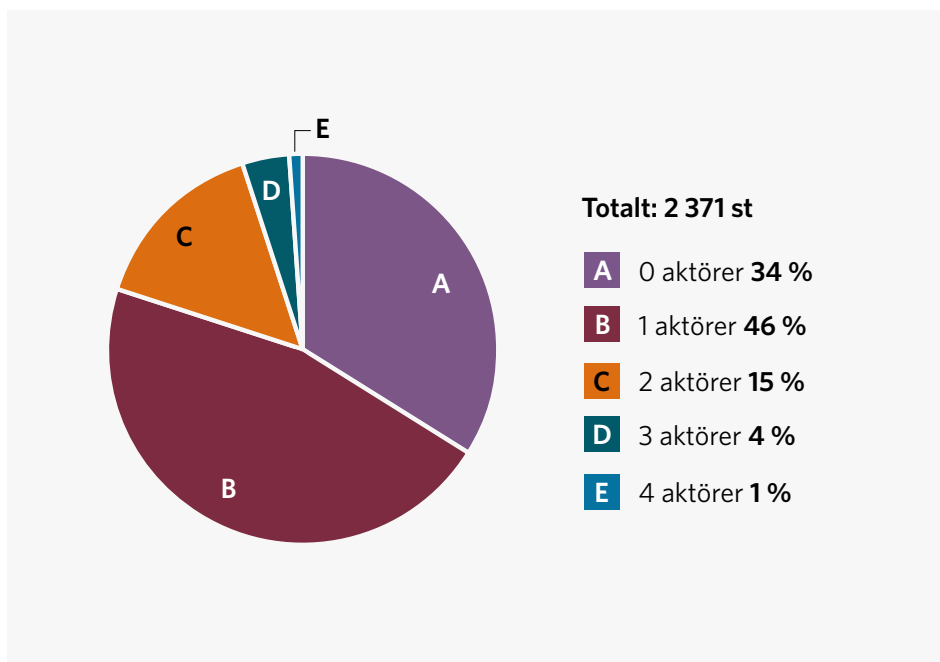
Flera alternativ kunde anges per ärende, därför blir summan av alternativen högre än 100 procent.

I 15 procent av ärendena har kommunen angett alternativet *annan* som samverkanspart. Här återfinns en bred uppsättning aktörer, till exempel advokat, jurist, den våldsutsattas arbetsgivare och hyresvärd, arbetsförmedlingen, assistansbolag, brottsoffer- och personsäkerhetsverksamhet vid polisen, budget- och skuldrådgivare, god man, flyktingsamordnare, föreståndare och rektor på barnens förskola och skola, familjerätten, frivården, Försäkringskassan, habiliteringen, hemtjänsten, Komvux, Kriminalvården, Kronofogden, Migrationsverket, personligt ombud, diakon, målsägarbiträde, Skatteverket, skyddat boende och annan kommun.

Vanligast att samverka med en annan aktör

I 46 procent finns en samverkanspartner och i 15 procent sker samverkan med två parter (diagram 13). I cirka en tredjedel av ärendena har kommunen angett att det inte förekommer någon samverkan i ärendet.

Diagram 13: Hur många aktörer samverkar?

Utfallet vid avslutade ärenden

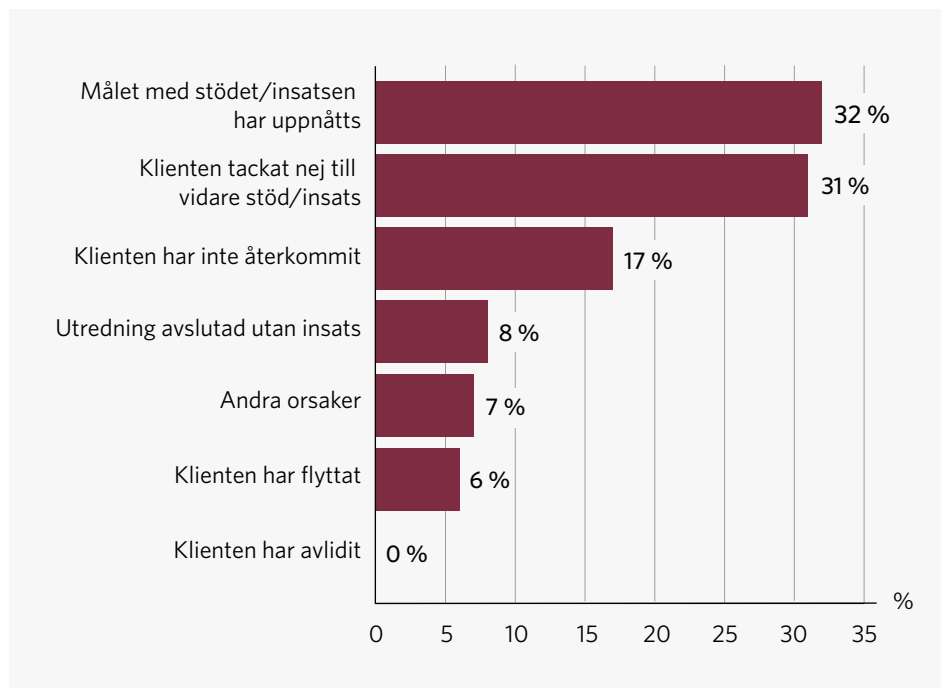
Kommunerna har registrerat varför ärendena har avslutats samt om klienten har nått sitt övergripande förändringsmål.

Ärenden avslutas av olika skäl

Den vanligaste orsaken till att ärendet avslutas är att målet med insatsen är uppnått (diagram 14). Detta är fallet i 32 procent. Men i nästan lika stor utsträckning handlar det om att klienten tackat nej till fortsatt stöd eller insats (31 procent) och i ytterligare 17 procent har klienten inte återkommit.

I projektet har både myndighetsutövande verksamheter och öppenvårdsverksamhet ingått. När det gäller myndighetsutövande verksamheter kan avslutningsorsak anges som *utredning avslutad utan insats*, men vissa insatser kan ändå ha getts under utredningstiden. Exempel på sådana insatser kan vara motiverande samtal, rådgivning, information, samverkansmöten och säkerhetsplaneringar. Men eftersom dessa insatser inte getts med stöd av beviljade biståndsbeslut så är de inte registrerade under måluppföljning i alla verksamheter.

Diagram 14: Varför har ärendet avslutats? (N=2 421)

I diagrammet är procenttalen avrundade till närmsta heltal.

De flesta ärendena har avslutats för att målet är uppnått

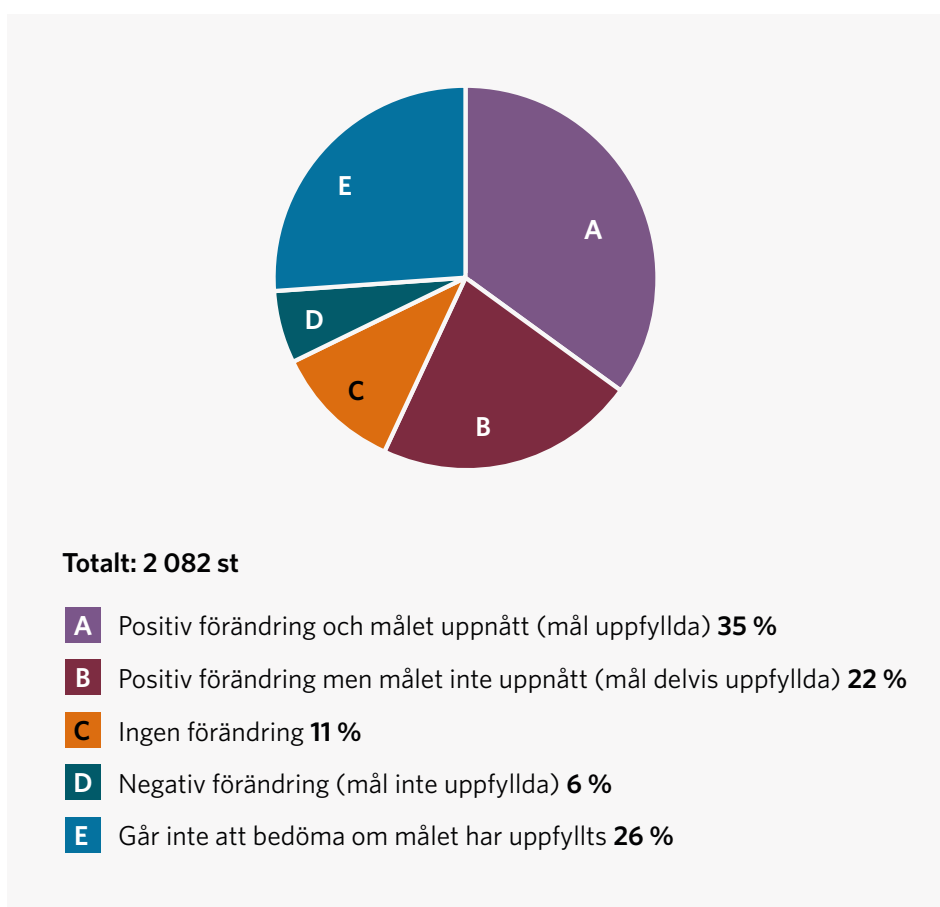
I inledningen av ett ärende sätts ett individuellt övergripande mål upp tillsammans med klienten. Målet bör handla om vilken förändring som ska nås i förhållande till våldet och följs upp i samband med ärendets avslut.

Materialet visar på en positiv förändring och att målet har uppnåtts i 35 procent av ärendena (diagram 15). I ytterligare 22 procent har målet uppnåtts delvis, vilket innebär att det i majoriteten av ärendena har skett en positiv förändring för klienten.

För ett av tio ärenden uppges ingen förändring, och bara i sex procent har det skett en negativ förändring. Viktigt att notera är dock att det i en fjärdedel av fallen inte går att bedöma om målet har uppnåtts.

Det kan vara svårt att sätta individuella förändringsmål för våldsutsatta vuxna. Målformuleringarna har diskuterats på projektets webinarier, och det finns behov av fortsatt gemensamt lärande.

Diagram 15: Hur ser måluppföljningen ut för det individuella förändringsmålet?

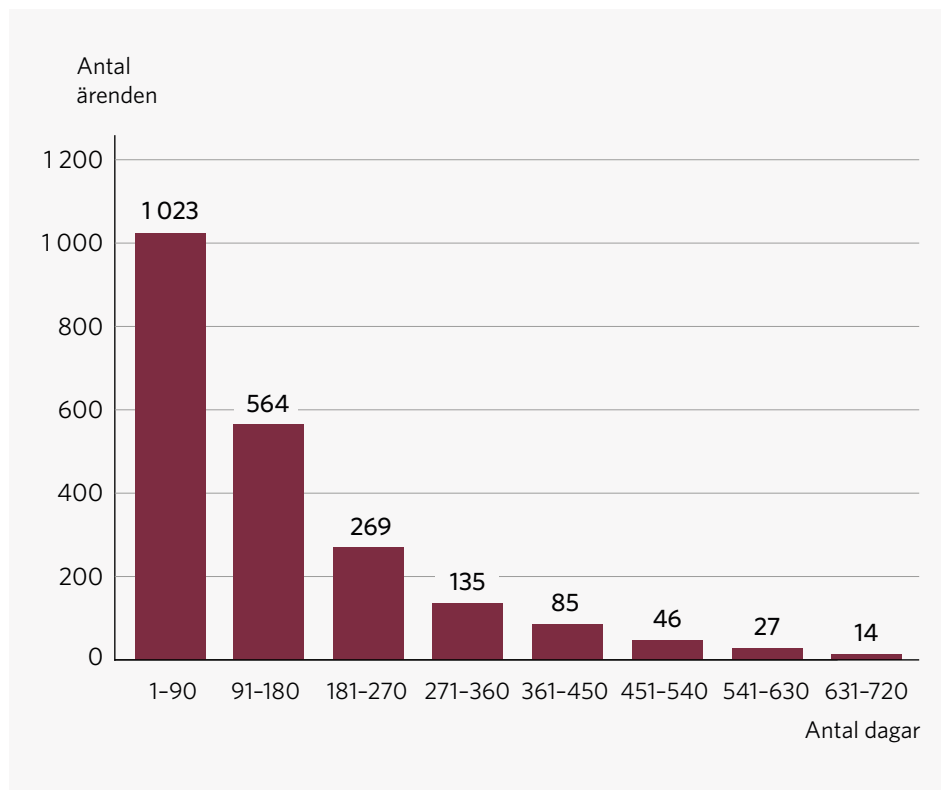
Tiden har betydelse

Kommunerna har registrerat datum för såväl aktualisering som avslut så vi vet hur länge klienterna har varit aktuella inom socialtjänsten.

Många ärenden avslutas inom tre månader

Många av klienterna är aktuella i socialtjänsten i mindre än tre månader (diagram 16). Hälften så många ärenden varar mellan tre och sex månader. Det betyder att det är vanligast med korta ärenden, även om det förekommer ärenden som pågår i mer än ett år.

Diagram 16: Hur många dagar varar kontakten? (N=2 163)

Längre insatser ger resultat

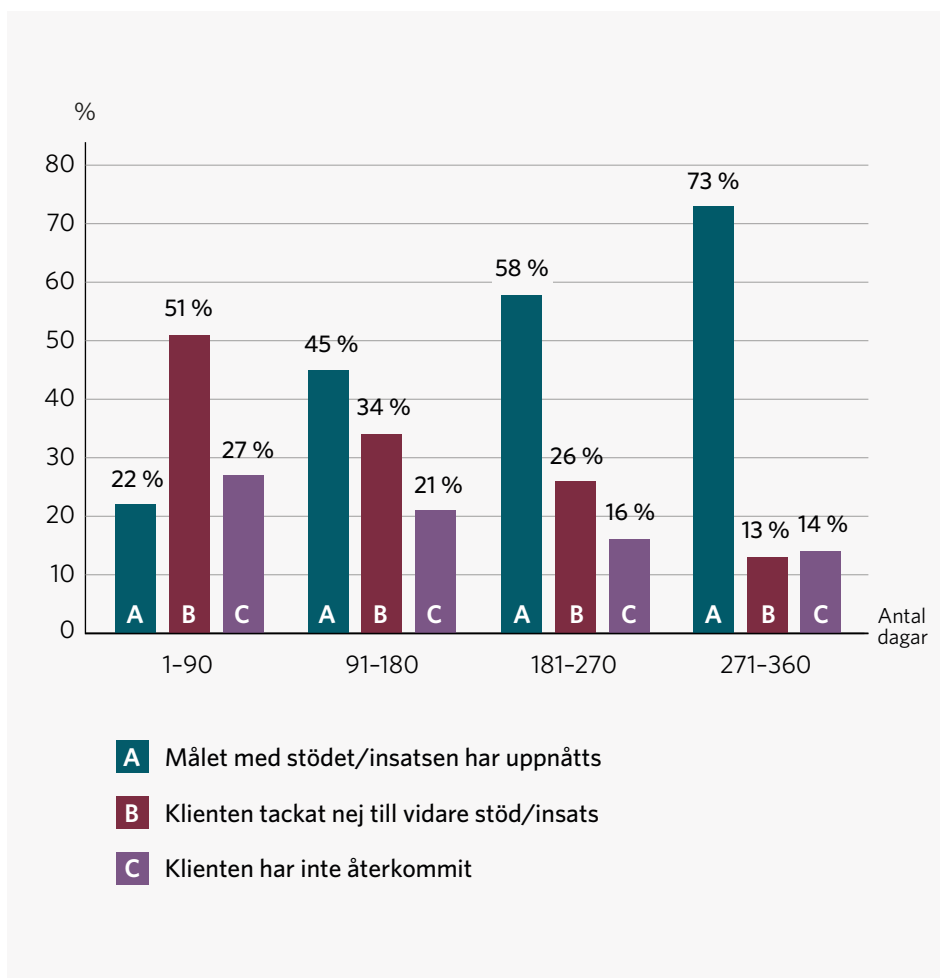
Ärendelängden ger dock begränsad information om resultat av stöd och insatser. Därför har vi kombinerat längden med ett tre vanliga avslutsorsaker (diagram 17). Av alla klienter som avslutas under de första 90 dagarna är den vanligaste orsaken att klienten tackar nej till vidare stöd. Nästan tre av tio avslutas eftersom de inte återkommit till socialtjänsten.

Drygt var femte våldsutsatt klient avslutas för att målet med stödet är uppnått redan inom 90 dagar.

Ju längre tid klienterna är aktuella och får socialtjänstens stöd, desto mindre blir också andelen som tackar nej till vidare stöd eller som inte återkommer. Under den fjärde tidsperioden som undersökts, alltså när ärendet avslutats efter nästan ett år (271–360 dagar), är avslutsorsaken i nästan tre av fyra fall att målet med stödet hade uppnåtts, och det är bara 13 respektive 14 procent som tackar nej eller inte återkommer.

Tiden har alltså stor betydelse. Materialet visar att ju längre tid en klient får stöd från socialtjänsten, större andel av de avslutade klienterna når målet för stödet eller insatsen. Att få stöd under en längre period är också ett återkommande förslag till förbättring i brukarenkäten.

Diagram 17: Hur förhåller sig kontaktens längd till ärendets avslutsorsak? (N=1 526)

Vad tycker klienterna?

Den brukarenkät som ingått i uppföljningen består av fem frågor. Endast en dryg tredjedel av alla klienter som avslutats har besvarat enkäten. Kommunerna har arbetat med enkäten på olika sätt, vilket påverkar den gemensamma sammanställningen. Brukarundersökningar medför alltid utmaningar, men för den här målgruppen tillkommer säkerhetsbedömningar. Av säkerhetsskäl skickas enkäten sällan hem till bostaden. Eftersom en del stödsökande också avslutar i förtid och därför missar avslutningssamtalet, får inte alla chansen att svara på frågorna. Brukarenkäten kopplas även samman med övriga uppgifter i ärendet, vilket innebär att klientens svar inte är anonymt för verksamheten. Det kan möjligtvis påverka klientens svar.

Frågor i brukarenkäten:

- › Hur har din situation när det gäller våldsutsatthet förändrats sedan stödet/insatsen från oss påbörjades?
- › Om situationen gällande våldsutsattheten har förbättrats, vilken betydelse har stödet/insatsen haft?
- › I vilken utsträckning upplevde du att det fanns möjlighet att påverka val av insats/stöd?
- › Oavsett förändring, var det några inslag i stödet/insatsen du upplevde som särskilt positiva?
- › Har du egna förslag på förbättringar av insatsen/stödet eller förslag på nya insatser/stöd?

Bättre rutiner ger fler svar

I Huddinge kommun har SU-kvinnofrid bidragit till ett omtag i arbetet med brukarundersökningarna. Idag är det många fler klienter som svarar på enkäten. Till de nya rutinerna hör bland annat att handläggarna numera ringer upp klienterna i stället för att skicka ut frågorna.

Det är flera rutiner som setts över i samband med att SU-Kvinnofrid startade. Att säkerställa att brukarundersökningarna verkligen besvaras, är en av rutinerna som gett bra utdelning.

- Vi får fler svar nu när en handläggare ringer upp och ställer frågorna i brukarenkäten, än vi fick när vi skickade ut kommunens egen brukarundersökning tidigare, säger projektets kontaktperson Marlene Geiger.

Bättre koll på vad brukarna tycker välkomnas av både politiker och högre tjänstepersoner i kommunen. Det är värt mycket.

- Brukarnas förslag på förbättringar är ofta väldigt intressanta, konstaterar Marlene Geiger.

Uppföljningsarbetet har bland annat lett till nya rutiner och tätare samarbete med ungdomsmottagningarna. Resultaten visade på relativt få unga vuxna bland de stödsökande, så nu vill man säkerställa att även den målgruppen nås.

De lokala resultaten har sammanställts och presenterats för verksamhetsledningarna vilket bidrar till att stärka arbetet med våldsutsatta. Målet är att våld i nära relationer ska upphöra och såväl ledningsgrupp som medarbetare ska utbildas.

Marlene Geiger framhåller vikten av att uppföljningen är verksamhetsnära, att det är på enhetsnivå som ägarskapet finns.

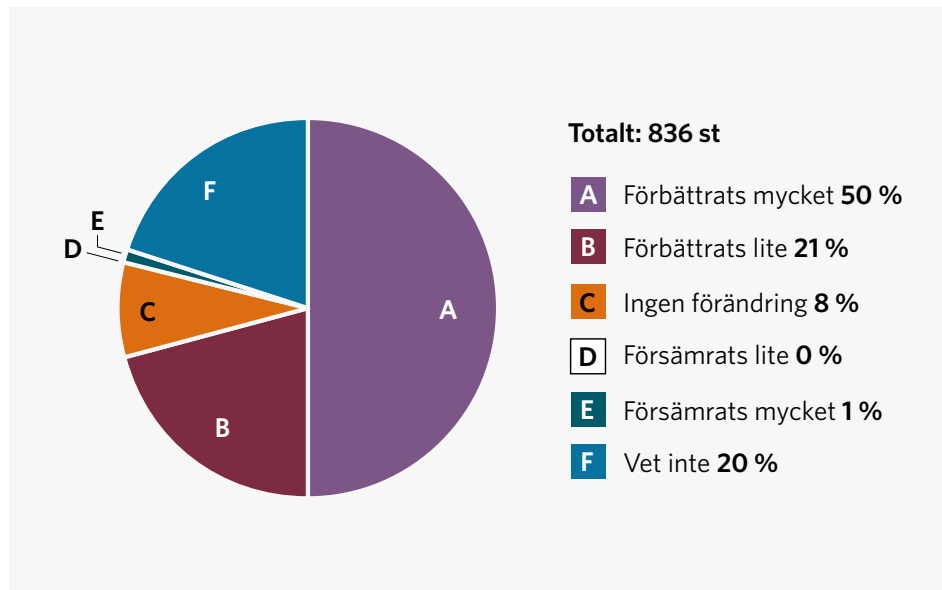
- Det är viktigt att handläggarna själva känner att de äger uppföljningen om det ska bli bra. Då kan de löpande titta på resultaten och få en direkt återkoppling på sitt arbete.

Klienterna som har svarat är representativa för hela gruppen avseende kön, åldersfördelning och funktionsnedsättning, men något överrepresenterade av personer födda i Sverige med minst en svenskfödd förälder. En liten överrepresentation finns också i de ärenden som inte handlar om hedersrelaterat våld och i de ärenden där bara en insats är registrerad. De personer som svarat på brukarenkäten har i viss utsträckning också utsatts för mindre grovt våld än genomsnittet.

Hälften har fått en mycket förbättrad situation

Hälften av klienterna uppger att deras situation när det gäller våldsutsattheten har förbättrats mycket efter socialtjänstens insatser, 21 procent uppger att den har förbättrats lite (diagram 18). En av fem kan inte svara på hur deras situation har påverkats, medan åtta procent inte uppger någon förändring. Endast en procent av klienterna uppger att situationen har försämrats sedan insatserna startade.

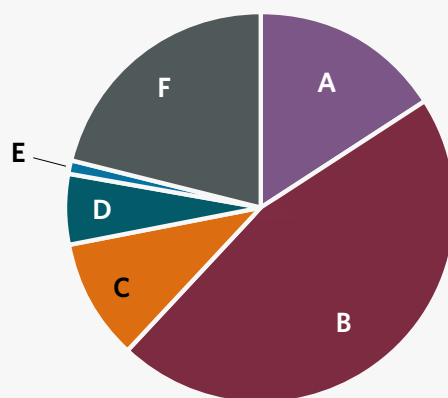
Diagram 18: Vad visar brukarenkäten om förändring i våldsutsatthet?

Insatserna har stor eller helt avgörande betydelse

Hela 62 procent av klienterna uppger att stödet och insatserna har haft en stor eller helt avgörande betydelse för att situationen har förbättrats (diagram 19). Sju procent svarar att de har haft liten eller ingen betydelse. En av fem svarar att de inte vet vilken betydelse insatserna haft.

Diagram 19: Vad visar brukarenkäten om insatsernas betydelse för förbättrad situation?

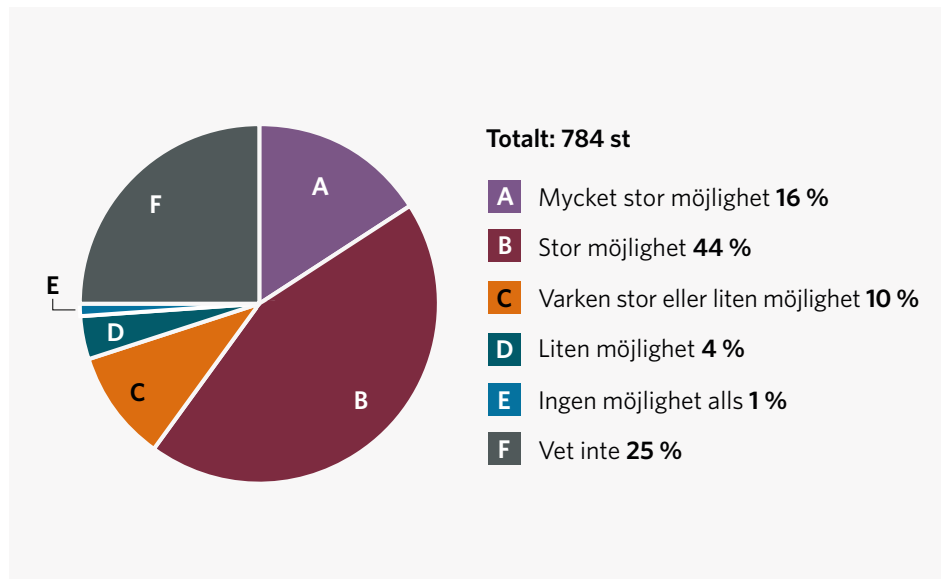
Totalt: 818 st

- A** Helt avgörande betydelse **16 %**
- B** Stor betydelse **46 %**
- C** Varken stor eller liten betydelse **10 %**
- D** Liten betydelse **6 %**
- E** Ingen betydelse **1 %**
- F** Vet inte **21 %**

Majoriteten har stor möjlighet att påverka stödet

I 60 procent av fallen anser klienterna att de har haft stor eller mycket stor möjlighet att påverka valet av stöd och insatser (diagram 20). En av fyra svarar att de inte vet om de haft möjlighet att påverka och fem procent att de haft ingen eller liten möjlighet att påverka valet.

Diagram 20: Vad visar brukarenkäten om delaktighet i val av stöd/insatser?

Stödet ger trygghet och mod att börja om

På brukarenkätens två sista frågor kan klienten lämna svar i fritext. Syftet är att samla in och lyfta klientens erfarenheter och förslag till utveckling av verksamheterna. Alla verksamheter kan dra nytta av samtliga fritextsvar, och den stora mängden svar är en styrka.

När kommunerna reflekterar över vad som framkommer i fritextsvaren så lyfter de följande: Många av klienterna uppger att de uppskattar det stöd de fått, och föreslår att insatserna ska bli ännu längre. Klienterna berättar också att det är avgörande att de blivit tagna på allvar och lyssnade på. Många klienter lyfte dessutom fram att stödet har haft betydelse för att öka självkänslan och skapat en känsla av trygghet. De har fått hjälp att känna hopp, bygga tillit till sig själva och mod att börja om.

Många klienter efterlyser mer hjälp när det gäller boende, exempelvis hjälp att hitta en ny bostad och hjälp att flytta till en ny kommun. Vikten av praktiskt stöd är framträdande, och kan bland annat handla om stöd vid flytt och rättegång, hjälp att lära sig hitta i en ny stad samt att få stöd och hjälp med andra myndighetskontakter.

Vilka klienter går det bäst för?

En ambition i projektet har varit att öka kunskapen om de ärenden där det går "bäst" för klienterna. Därför har en grupp klienter undersökts med detta syfte. Det som utmärker den här gruppen är att det individuella förändringmålet är helt uppfyllt, samtidigt som klienten själv i brukarenkäten har svarat att våldsutsattheten har förbättrats mycket. Totalt blev det 268 ärenden, vilket är 11 procent av alla avslutade ärenden.

För att undersöka vad som utmärker toppgruppen så har dessa klienter jämförts med samtliga klienter i materialet. Den jämförelsen pekar på en viss överrepresentation hos toppgruppen när det gäller vissa saker, som redovisas nedan.

Vanligare att våldsutövaren är en före detta partner

Toppgruppen har oftare blivit utsatta för våld av en före detta partner, och andelen där våldsutövaren är en nuvarande partner är lägre än genomsnittet. I toppgruppen har det oftare noterats att klienten inte har någon funktionsnedsättning. Toppgruppen har oftare fått en insats, men över lag får de färre antal insatser än genomsnittet. Det är också vanligare att insatsen eller insatserna i denna grupp beviljats genom biståndsbeslut och att det har gjorts en riskbedömning. Det saknas också samverkan i större utsträckning i dessa ärenden.

Vi har inte kunnat se att bakgrundsfaktorer som kön, ålder eller ursprung påverkar. Inte heller påverkar våldets grad eller om våldet utövats i hederskontext. Det verkar inte heller ha någon betydelse om klienten tagit kontakt med socialtjänsten på egen hand eller om aktualiseringen skett via annan aktör.

Tyder på att mindre komplexa ärenden går bättre

Utfallet kan tyda på att de klienter som det går bäst för oftare har en mindre komplex situation. Att det saknas samverkan tyder på att klientens problem inte kräver insatser från flera aktörer. Att det är mer vanligt att våldsutövare är en före detta partner kan indikera att våldet inte är pågående, och att man därmed lättare uppfyller kriterierna för att hamna i toppgruppen.

Några kommuner har bättre resultat än andra, och i kommunen med bäst resultat utgör toppgruppen hela 26 procent av alla avslutade ärenden i den kommunen. Den kommunen är dock relativt liten och har mindre än 30 ärenden totalt.

Fördjupning om hedersrelaterat våld

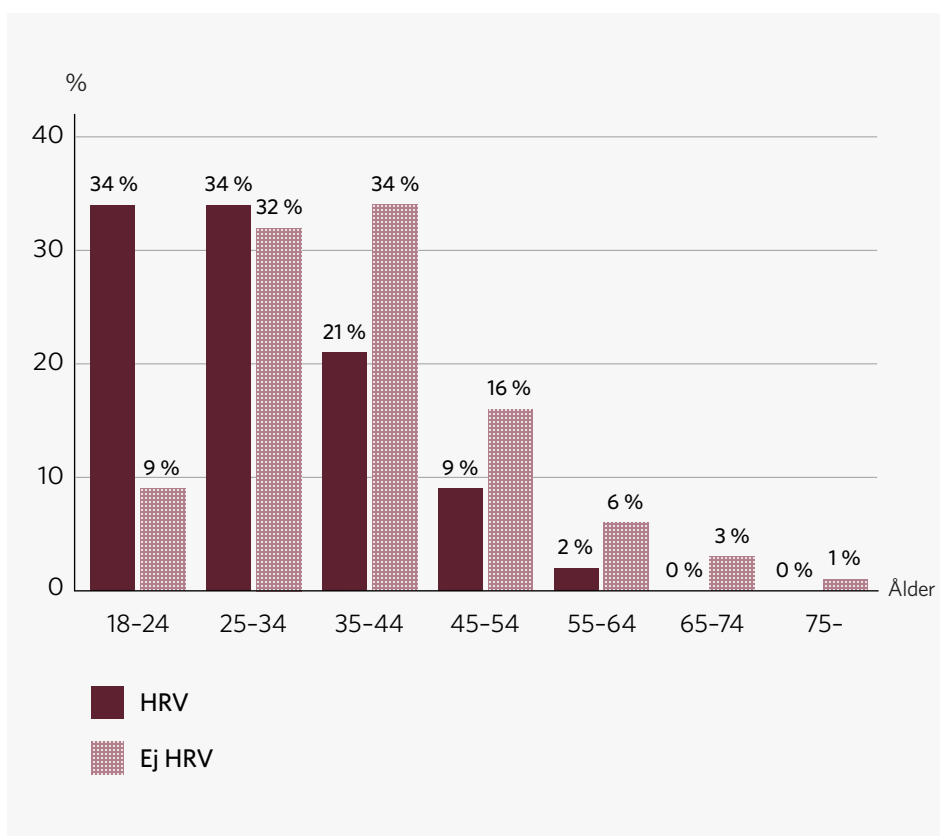
SKR:s kvinnofridsatsning har haft ett särskilt fokus på hedersrelaterat våld och förtyck (HRV), och därför lyfts området fram i en särskild fördjupning i SU-Kvinnofrid. För att särskilja målgruppen som är utsatt för hedersrelaterat våld från övriga, har kommunerna i varje ärende bedömt och dokumenterat om våldet utövats i en hederskontext. Dessa utgör sammantaget tio procent (304 ärenden) av alla ärenden. Andelen hedersrelaterade ärenden är lägre i de minsta kommunerna. Det är ingen skillnad mellan kvinnor och män totalt sett, hedersrelaterat våld utgör tio procent av såväl utsatta kvinnor som män.

I många delar liknar HRV-ärendena övriga ärenden i materialet. Vi kan till exempel inte finna någon över- eller underrepresentation vad gäller fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning. Men i andra aspekter skiljer sig gruppen från övriga.

Fler yngre våldsutsatta och andra våldsutövare

Vi ser en tydlig åldersförskjutning vid HRV, där en större andel är yngre klienter (diagram 21). Två tredjedelar av alla HRV-ärenden återfinns i åldersgrupperna 18–24 och 25–34 år. Det är väldigt få HRV-ärenden där klienten är över 55 år.

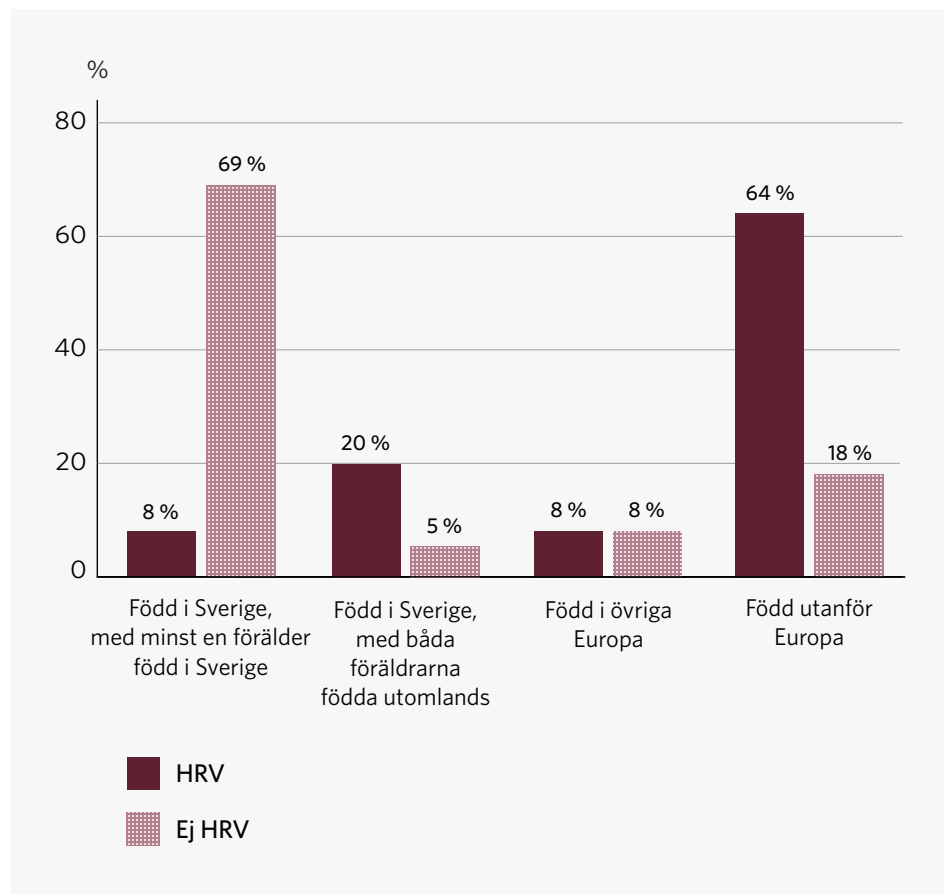
Diagram 21: Hur fördelar sig HRV i olika åldersgrupper?
(HRV N=296, Ej HRV N=2 484)

Vi ser även en skillnad mellan kvinnor och män i de olika åldersgrupperna. Nio av tio män som är utsatta för HRV är mellan 18 och 34 år. Det ska dock noteras att materialet i denna del bygger på relativt få individer. Även bland kvinnorna som är utsatta för HRV ligger tyngdpunkten i det yngre åldersspannet, sju av tio kvinnor utsatta för HRV återfinns i samma åldersspann. Men bland kvinnor förekommer HRV också något högre upp i åldern. Nio procent av kvinnorna i åldersgruppen 45–54 år är utsatta för HRV.

Även när det gäller ursprung finns det en skillnad (diagram 22). Av hedersvåldsutsatta är majoriteten födda utanför Europa, följt av dem som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands. Bara åtta procent av klienterna som är utsatta för hedersvåld är födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige respektive född i övriga Europa.

Diagram 22: Hur fördelar sig HRV utifrån ursprung?
(HRV N=284, Ej HRV N=2 405)

Våldet kategoriseras oftare som grövre i hedersvåldsrelaterade ärenden. I 37 procent av HRV-ärendena bedöms våldet som mycket grovt jämfört med 18 procent av de ärenden där våldet inte utövas i en hederskontext.

Den eller de som utövar våldet skiljer sig åt i HRV-gruppen jämfört med gruppen där våldet inte är hedersrelaterat. I HRV-gruppen är våldsutövaren i lägre utsträckning en nuvarande eller före detta partner, och i högre utsträckning föräldrar och andra släktingar.

Materialet visar också att det görs riskbedömningar i något större utsträckning i HRV-ärenden. Minst en bedömningsmetod har använts i 66 procent av de hedersrelaterade ärendena, jämfört med i 56 procent av övriga ärenden.

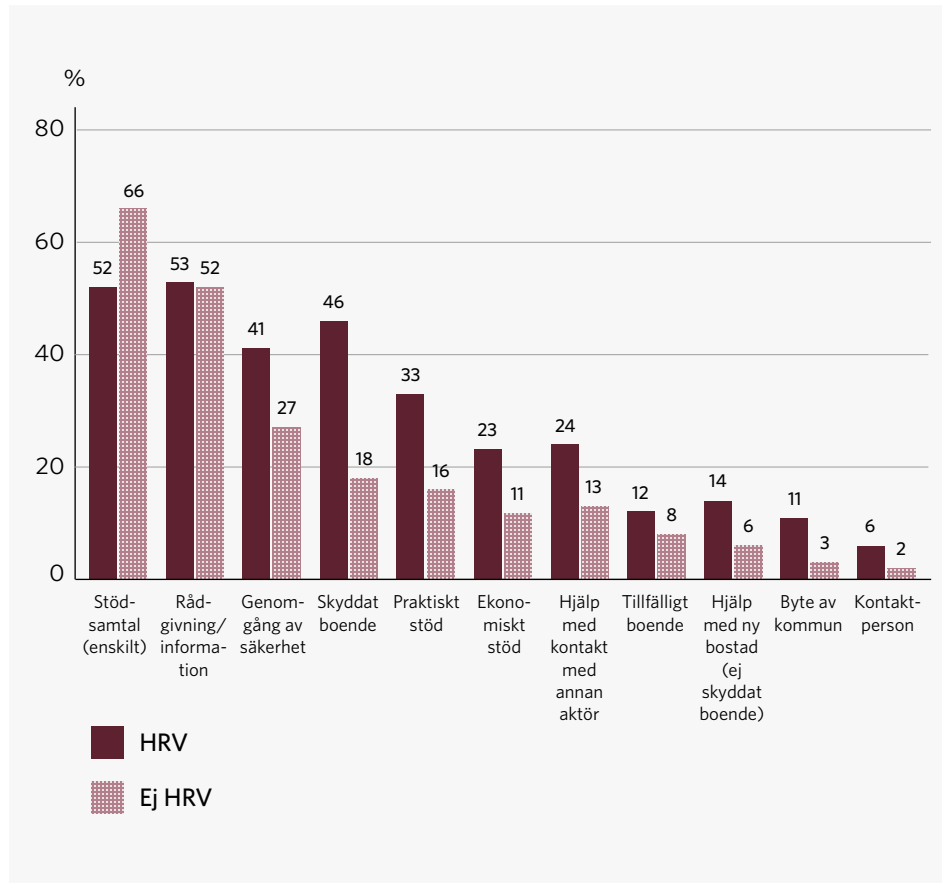
Får fler insatser än genomsnittet

Hedersvåldsutsatta får i genomsnitt fler insatser, 3,3 insatser per ärende jämfört med genomsnittet på 2,4. Det innebär att HRV-gruppen får nästan en insats mer i genomsnitt än övriga klienter.

Det finns flera skillnader mellan HRV-gruppen och övriga, bland annat får de genomgång av säkerhet, skyddat boende och praktiskt stöd i högre grad (diagram 23). Det är endast stödsamtal som HRV-gruppen får i lägre utsträckning än övriga, 52 procent jämfört med 66 procent.

Materialet visar ingen skillnad i tid, från aktualisering till avslut, mellan de hedersrelaterade ärendena och övriga. I HRV-ärendena är den registrerade måluppfyllelsen något högre. Dessutom ser vi en lägre andel hedervåldsutsatta vars situation har försämrats sedan kontakten togs med socialtjänsten.

Diagram 23: Hur fördelar sig insatser till HRV-gruppen?
(HRV N=279, Ej HRV N=2 190)

Flera alternativ kunde anges per ärende, därför blir summan av alternativen högre än 100 procent.

Fördjupning om våldsutsatta män

Totalt utgör männen sex procent (190 ärenden) av ärendena. Män som utsatts för våld i nära relation är en grupp som vi inte vet så mycket om, därför har vi valt att undersöka materialet från projektet lite närmare med fokus på den gruppen. Trots att det är en relativt begränsad mängd ärenden, så har andelen män legat stabilt under hela projekttiden. Resultaten stämmer även väl överens med resultaten i SU-Kvinnofrid år 2019–2020.⁹

I många delar är de våldsutsatta männens resultat desamma som för de våldsutsatta kvinnorna. Men det finns några skillnader, se nedan.

Not. 9 Här utgjorde män sju procent av ärendena (Slutrapport SU-Kvinnofrid 2019–2020).

Utvecklingen påbörjas när man diskuterar frågorna

I Trelleborgs kommun har det fungerat bra med individbaserad systematisk uppföljning av våldsutsatta. Therese Andersson tycker att fördelarna överväger nackdelarna, men ser också att statistiken ibland behöver justeras.

- Man kan inte lita blint på den statistik som uppföljningen ger. Det händer att män söker som våldsutsatta, men egentligen är våldsutövare och behöver annat stöd, säger hon.

Eftersom alla ärenden registreras, hamnar även dessa personer i statistiken, och måste manuellt tas bort för att ge en korrekt bild.

- Det är inte vanligt, och vår kommun är ju inte större än att vi vet vilka ärenden det rör sig om. Men det gäller att ha koll, säger Therese Andersson.

I Trelleborg kommer de att fortsätta följa upp våldsutsatta. Siffror är bra att ha - statistik ger alltid mer tyngd - och systemet ger mycket information. Allra bäst fungerar det som underlag för verksamhetsutvecklingen internt i kommunen.

- Vi ser till exempel tydligt att viss samverkan inte fungerar så bra, så nu tar vi tag i det.

Att projektet har möjliggjort jämförelser med andra har varit intressant och värdefullt, men hon önskar att det vore ännu lättare. I socialt arbete är det alltid svårt med exakta jämförelser, och även det här projektet har haft sina utmaningar.

- Det är inte alla som tänker lika när det gäller till exempel "grad av våld", då krävs det väldigt tydliga hjälptexter för att alla ska svara på samma sätt.

Men fördelarna uppväger nackdelarna, och även om själva SUREG verktyget är omodernt, så bidrar arbetet till att man börjar tänka verksamhetsutveckling, menar Therese Andersson.

- Den processen startar ju redan i och med att man lyfter frågorna och diskuterar dem tillsammans.

Män utsätts för mindre grovt våld

Det är vanligare att våldet mot män utövas av föräldrar samt *annan* (se exempel på vad som ingår i *annan* sid 28). Det är mindre vanligt att männen är utsatta av en före detta partner.

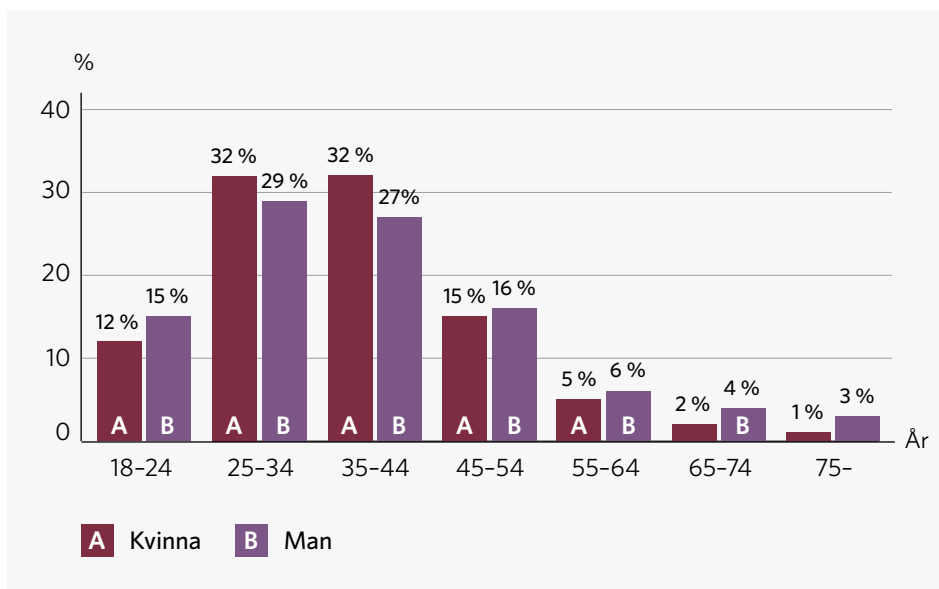
Män utsätts inte i samma utsträckning som kvinnor för mycket grovt våld. Bedömningsmetoden FREDA-farlighetsbedömning används heller inte lika ofta för männen.

De får i genomsnitt lika många insatser per ärende som kvinnor, men de avbryter alla stödinsatserna i lägre utsträckning.

Det finns ingen skillnad mellan könen när det gäller om det skett en positiv förändring mot det övergripande individuella förändringsmålet, men män har i lägre utsträckning en negativ förändring. Inte heller faktorer som ursprung, fysisk eller psykisk funktionsnedsättning eller hederskontext skiljer sig åt.

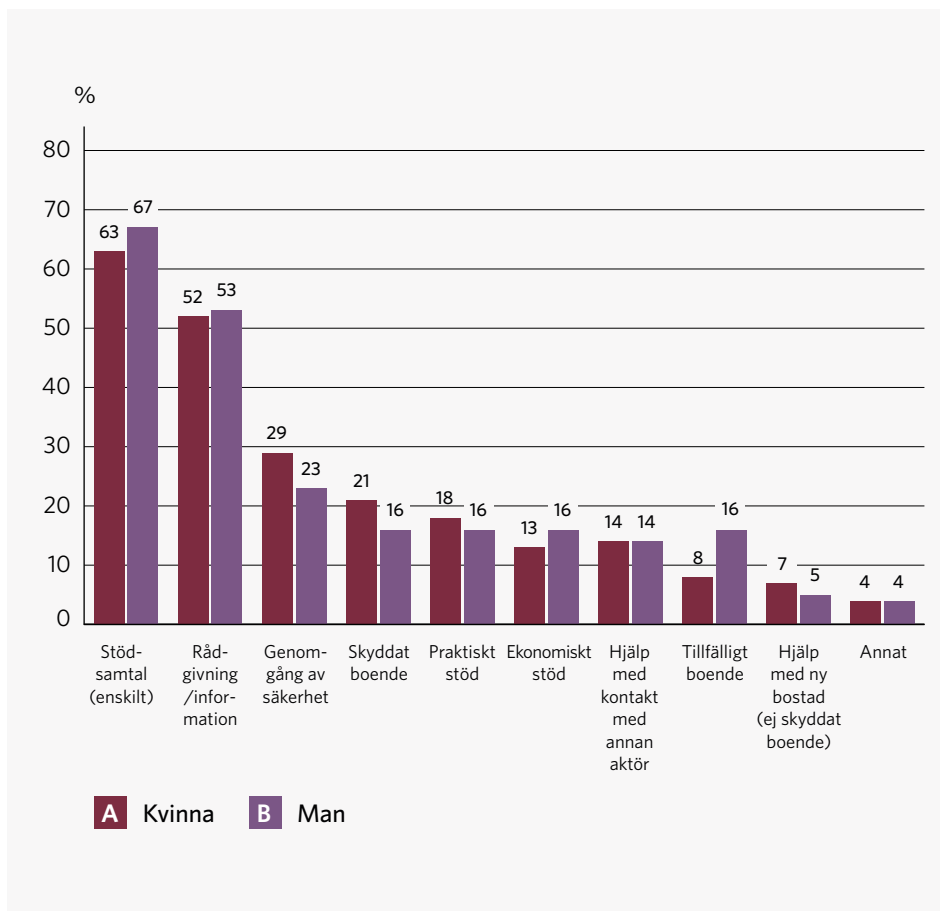
I en jämförelse av åldersfördelningen mellan kvinnor och män så syns en viss skillnad (diagram 24). Det är något högre andel yngre män (18–24 år) samt äldre män (65–75 år) som är utsatta jämfört med åldersfördelningen för kvinnor. Antalet män i de äldre åldersspannen är få (14 stycken).

Diagram 24: Hur fördelar sig ålder utifrån kön? (Kvinnor N=2 809, Män N=184)

Även om antalet insatser i genomsnitt är detsamma mellan kvinnor och män, så får män i lägre utsträckning än kvinnor skyddat boende och genomgång av säkerhet, medan de i något högre utsträckning får tillfälligt boende och stödsamtal (diagram 25).

Diagram 25: Hur fördelas insatserna utifrån kön? (Kvinnor N=2 457, Män N=159)

Flera alternativ kunde anges per ärende, därför blir summan av alternativen högre än 100 procent.

Fördjupning om riskbedömningar

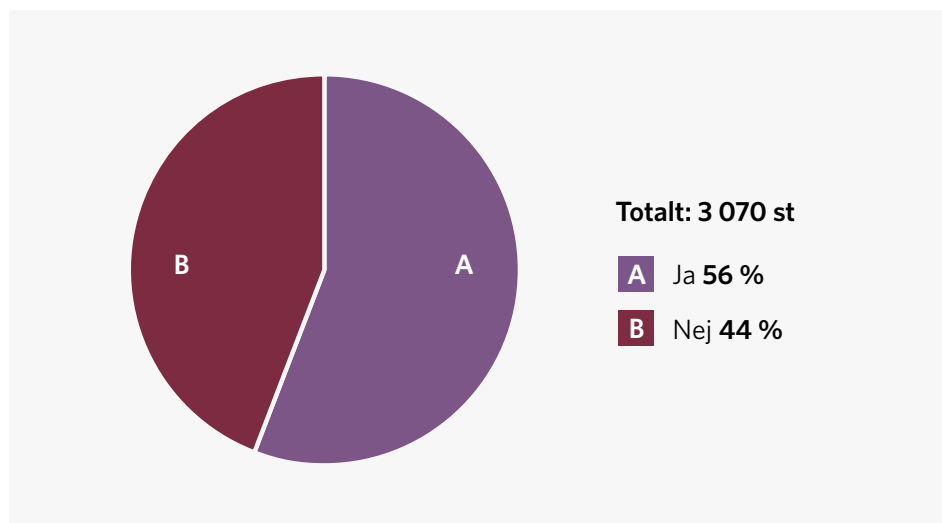
I dialog med kommunerna har särskilt fokus riktats mot arbetet med riskbedömningar, inklusive upprepade riskbedömningar. Det beror på att Socialstyrelsen, under projektiden, presenterat nya föreskrifter och allmänna råd för arbete mot våld i nära relation. I dessa föreskrifter har kraven på riskbedömning förtydligats, och i den nya versionen står det att ”vid behov ska en ny bedömning av risk för ytterligare våld göras”.¹⁰

FREDA-farlighetsbedömning är en vanlig bedömningsmetod

För att undersöka användningen av olika riskbedömningsinstrument, har kommunerna följt upp om de gjort en eller flera bedömningar av risk i ärendet. De har även angett om de har använt ett standardiserat instrument (här FREDA-farlighetsbedömning, Sara, Patriark eller SAM) annan bedömningsmetod eller om riskbedömningen gjorts genom samtal med klienten utan en bedömningsmetod. Därefter har deltagarna registrerat resultatet av bedömningen i form av ett värde på en numerisk skala, där risken skattas på en skala mellan låg risk och hög risk. Det har varit möjligt att registrera flera riskbedömningar under tiden ärendet är aktuellt, alltså före stöd/insats, och sedan upprepat under stöd/insats och efter stöd/insats.

I en majoritet av ärendena (56 procent) har en riskbedömningsmetod använts (diagram 26). Materialets resultat pekar på att riskbedömningar oftare görs i ärenden där våldet kategoriseras som mycket grovt.

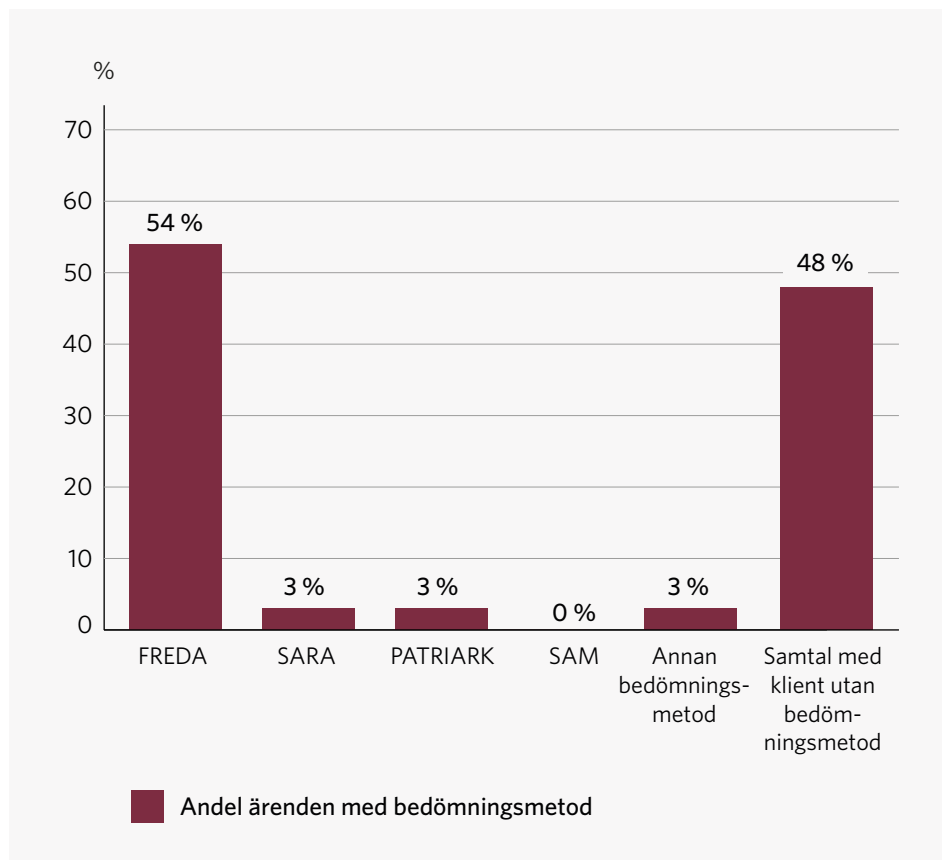
Diagram 26: Har bedömningsmetod för risk använts?

Not. 10 HSLF-FS 2022:39.

Den vanligaste bedömningsmetoden är FREDA-farlighetsbedömning, som har använts i 54 procent av ärendena (931 stycken), följt av samtal om risk med klienten utan bedömningsmetod i 48 procent (830 stycken). I tre procent av ärendena har riskbedömningen genomförts med stöd av Sara, Patriark eller annan riskbedömningsmetod. SAM har använts i endast sex ärenden.

Diagram 27: Vilka är de vanligaste bedömningsmetoderna för risk? (N=1 716)

Flera alternativ kunde anges per ärende, därför blir summan av alternativen högre än 100 procent.

När riskbedömningar i ett ärende har registrerats vid olika tidpunkter så ser vi små skillnader i skattningarna, i upp till hälften av fallen där det gjorts två eller flera riskbedömningar finns det ingen skillnad alls. Varken bedömningar gjorda med stöd av FREDA-farlighetsbedömning¹¹ eller i samtal med klienten utan bedömningsstöd, visar på förändrad risk i samband med en ny bedömning.

Not. 11 FREDA-farlighetsbedömning är inte konstruerat för upprepad riskbedömning.

Det gäller även i de ärenden där förändringsmålet är uppnått och där klienten själv uppger en positiv förändring av våldsutsattheten. Risknivån bedöms alltså vara konstant, trots de positiva förändringarna i de två andra variablerna.

Svårt att se minskad risk vid upprepade bedömningar

Den positiva förändringen i våldsutsattheten (alltså en minskad våldsutsatthet) trots bibehållen risknivå kan bero på flera saker, men det troligaste är att skyddet och stödet som den våldsutsatta får fungerar. Klienten utsätts inte längre för våld, men det finns fortfarande risk att klienten utsätts om stödet eller skyddet upphör. Möjligtvis kan bristen på förändring över tid även bero på att bedömningarna gjorts för tätt, eller bara genomförts i vissa skeden av kontakten.

Det går alltså inte att utifrån materialet att avgöra om bristen i utveckling över tid vid upprepade bedömningar beror på att risken är konstant eller på något annat. De riskbedömningsinstrument som använts är främst anpassade för att bedöma risk för ökat våld eller dödligt våld vid ett givet tillfälle, och det primära syftet är inte att visa hur risk eller utsatthet förändras över tid.

Bristen på förändring i risknivå innebär inte att instrumenten är bristfälliga. Däremot visar analysen att det saknas metoder och stöd för att fånga just förändring, både när det gäller risk- och våldsutsatthet. Ett sådant stöd efterfrågas av kommunerna.

Lärdomar och medskick från projektet

Syftet med SU-Kvinnofrid har varit att stödja kommuner att komma igång med ISU, och därmed underlätta för socialtjänsten att arbeta mer kunskapsbaserat. Hur fungerade det för kommunerna? Och vad behövs för att underlätta arbetet framöver? I det här kapitlet berättar vi om lärdomarna vi dragit längs vägen.

Stort intresse för ISU

Att så många kommuner deltagit i projektet visar på behovet av bättre systematik i uppföljningen av våldsutsatta vuxna. Hos kommunerna finns ett stort intresse att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst i allmänhet, och ISU av socialtjänstens stöd till våldsutsatta vuxna i synnerhet. Merparten av kommunerna uppger att de kommer fortsätta med ISU även efter projektets slut. Det visar på den faktiska nyttan för kommunerna. Genom ISU utvecklas kunskap om verksamheten, målgruppen, insatser och resultat – kunskap som ger bra underlag att förbättra och kvalitetssäkra verksamheten.

Resurser – tid, personal och kompetens

ISU kräver tid och medarbetare som kan göra det praktiska jobbet. För kommunerna har detta varit en av de största utmaningarna. Om ISU ska kunna genomföras på ett bra sätt behövs resurser för såväl datainsamling, sammanställning och analys, som för reflektion och verksamhetsutveckling. Det är högt ställda förväntningar på kärnverksamheten att de själva ska ha förmåga och resurser att genomföra den här typen av utvecklingsarbete.

Svårt att prioritera utvecklingsarbete

Flera av kommunerna i projektet har hittat framgångsrika arbetssätt där de avsatt gemensam tid för arbetsgruppen att registrera uppgifterna. Men många har haft svårt att få tiden att räcka till. Eftersom de flesta medarbetare också arbetat praktiskt med våldsutsatta klienter, har de i akuta situationer haft svårt att prioritera uppföljnings- och utvecklingsarbetet. Erfarenheter visar också att det ofta saknas särskilda funktioner som har kompetens att sammanställa och analysera kommunernas uppgifter, till exempel verksamhetsutvecklare och controllers.

Information om lagstöd

Verksamheterna behöver även tillgång till enkel information om vilket lagstöd de har för arbetet.¹² I det här projektet har SKR och kommunerna använt sig av ett PUB-avtal.

Stöd från chefer och ledning

Det underlättar även med tydliga förväntningar från chefer och ledning. Ett uppdrag om ett nytt nyckeltal till årsuppföljning, ett uppdrag att använda kunskap från uppföljningen för att utveckla ett specifikt område eller att ta fram underlag till socialnämnden är exempel på tydliga beställningar som har bidragit till engagemang. Det skapar också goda förutsättningar för det framtida uppföljningsarbetet.

Verktyg och teknisk support

Fungerande verktyg och teknisk support är en viktig förutsättning för att kommuner ska kunna jobba med ISU. Här har Socialstyrelsens verktyg för ISU, programvaran SUreg och tillhörande SU-verktyg, varit avgörande, även om kommunerna vittnat om svårigheter inledningsvis.

Not. 12 Där bör information om exempelvis GDPR, SoLPuL, SoLPuF och möjligheten att samla in personuppgifter ingå.

Behov av stöd vid installationen

Att installera verktyget har inte alltid varit enkelt för kommunerna, särskilt inte hos dem som har haft begränsat internt tekniskt stöd i den egna kommunen. Alla kommuner i projektet har efterfrågat hjälp att anpassa verktyget och komma i gång med registreringen av uppgifter, men efter det har verktyget fungerat relativt väl för de flesta. I ett par fall har dock tekniska svårigheter uppstått och gjort att kommunerna inte kunnat komma vidare på egen hand. I dessa fall har den tekniska supporten från SKR varit avgörande för att arbetet ska kunna fortgå.

Utmaningar med lokalt IT-stöd

Vi har också sett exempel på kommuner vars IT-stöd har varit bristfälligt eller till och med försvårat arbetet. Ett par kommuner har stött på problem i samband med export av data för nationell sammanställning, eftersom kommunens IT-stöd stängt möjligheten att skicka vissa filtyper från kommunens mejl. I praktiken har det blivit ett hinder för socialtjänstens kvalitetsarbete.

Uppföljning kräver alltid ett tekniskt stöd i någon utsträckning, dels vid uppstartsfasen, dels för att lösa problem under tidens gång. Här är det viktigt att kommunernas IT-stöd samverkar med socialtjänsten och underlättar för dem att uppfylla kvalitetskraven i socialtjänstlagen.

För att undvika bakslag och tekniska problem kan verksamhetsanpassad teknisk support underlätta. Ett sådant stöd kan behövas både lokalt och nationellt.

Utveckling av verksamhetssystem

Kommunerna lyfter också att de egna verksamhetssystemen inte är utformade så att dokumentation i enskilda ärenden kan sammanställas till grupp- och verksamhetsnivå. Detta är särskilt utmanande för små kommuner där handläggarna är generalister och har behov av ISU inom flera sakområden i socialtjänsten. Högt på deltagarnas önskelista är möjligheten att på sikt integrera arbetet med ISU i befintligt verksamhetssystem.

SU-verktygen behöver utvecklas

Projektet har gjort det möjligt att testa SUreg i stor skala och kan konstatera att det finns behov av ett kostnadsfritt, användarvänligt, integritets-säkert och digitalt verktyg som inte stjäl för mycket tid från arbetet med klienterna. Socialstyrelsens SU-verktyg har varit en förutsättning för projektets genomförande. Men för att verktygen fortsatt ska kunna användas i socialtjänsten måste det ses över. Programmet behöver förvaltas, utvecklas och moderniseras. Det behövs också en nationell supportfunktion som kan ge stöd till dem som ska använda verktygen.

Gemensamma variabler

Gemensamma variabler är nödvändiga för att kunna jämföra mellan kommuner. Genom att sammanställa resultat för de gemensamma variablerna synliggörs variationer i arbetssätt, förutsättningar och utfall.

Projektet har utgått från variablerna i Socialstyrelsens SU-verktyg SUV (formulär för våldsutsatta). Alla variabler i den är bra och viktiga och uppgår totalt till 259 stycken. Men en framgångsfaktor i projektet har varit att begränsa antalet variabler så att registreringen inte ska bli övermäktig. Att avgränsa ökar även förmågan och viljan att använda materialet. Tack vare det begränsade urvalet kommer många kommuner att fortsätta registrera de variabler som ingått i projektet. Några kommuner planerar att lägga till nya variabler för områden där de ser behov av ökad kunskap.

Flera kommuner har lyft behovet att följa upp andra målgrupper. Det gäller särskilt gruppen våldsutövare, som är ett nytt ansvarsområde för socialtjänsten och där det behövs mer kunskap. Förhoppningen är att Socialstyrelsen kan omhänderta det behovet inom ramen för myndighetens ramuppdrag om mäns våld mot kvinnor.

Resultatet skapar intresse att fortsätta

I Nyköping har resultaten av uppföljningen inte lett till några större överraskningar. Däremot bekräftar de det man redan anat och är ett bra underlag för att prioritera i verksamheten.

Petra Pettersson har lett arbetet i Nyköpings kommun. Hon och hennes kollegor har nu ett tydligt underlag som visar att den största gruppen våldsutsatta är mellan 26 och 40, att våldsutsatta med utländsk bakgrund blir fler, att det är få ärenden som handlar om hedersvåld och att det är få äldre och funktionsnedsatta som söker stöd.

- Det här har vi vetat tidigare också, men nu har vi statistik som hjälper oss att prioritera. Och är något som politikerna förstår, så är det siffror och diagram, säger hon.

Det handlar bland annat om att bättre nå ut till utlandsfödda, äldre och personer med funktionsnedsättning. Och att prata med familjeenheten om hedersvåldsutsatta ungdomar.

- De flesta hedersvåldsutsatta är yngre, och hamnar därför hos familjeenheten i första hand, förklarar hon. Vi kommer inleda ett samarbete med vårdcentralen för att bättre fånga upp äldre och funktionsnedsatta. Vi vet av tidigare erfarenhet att vi får in fler ärenden när vi har en närmare samverkan.

I Nyköping har de också uppmärksammat att allt fler ärenden handlar om psykiskt våld och så kallat eftervåld, vilket gör att handläggarna måste vara tydligare mot pappan, som oftast är våldsutövaren.

- Här måste vi växla upp för att värna kvinnornas självkänsla, konstaterar hon.

SUreg är flexibelt och hon gillar att man kan skraddarsy med egna lokala variabler. Med de har haft lite teknikstrul, vilket dragit ned handläggarnas engagemang något.

- Men när det väl funkar är det enkelt, säger hon och tillägger att engagemanget ofta vänt när handläggarna får se resultatet av uppföljningen.

Intresset väcks när hon presenterar den sammanställda statistiken och resultatet över vad de gör. Då brukar även de som inledningsvis varit skeptiska se poängen med registrering och uppföljning.

Att komma hela varvet runt - analys och återkoppling

Erfarenheten från projektet visar att det är lättare att samla in data än att faktiskt analysera den och använda resultatet för verksamhetsutveckling. Samtidigt är analys och återkoppling avgörande för att ett uppföljningsarbete ska ge resultat. Att sammanställa informationen, reflektera över den och identifiera förbättringsområden är viktiga delar som behöver tas med i beräkningen när verksamheten planerar för ett uppföljningsarbete.

Återkoppling skapar engagemang

Alla kommuner har inte märkt med att återkoppla resultatet till sina arbetsgrupper, ledningar och nämnder. Men där det gjorts har det bidragit till att skapa engagemang, motivation och en känsla av meningsfullhet. Att dela med sig av kunskapen från uppföljningen ger möjlighet att göra ännu bättre analyser, eftersom fler kan bidra med sina perspektiv. Återkoppling verkar också vara en hjälp att orka hålla i utvecklingsarbetet över tid, vilket i sin tur leder till fler förbättringar.

Projektet visar att varje steg i arbetet med uppföljning bidrar till lärande och nytta på olika sätt. Men bäst utväxling blir det om arbetet med uppföljningen får gå hela vägen från ax till limpa. Det sätter ljuset på allt som krävs för en hållbar uppföljning, samtidigt som det synliggör det gemensamma fokus och engagemang som uppföljning kan bidra till.

Verksamhetsutveckling och förbättrade arbetsätt

Den nya kunskapen om våldsutsatta och hur insatserna fungerar kan spela en avgörande roll för verksamhetens utveckling. När kommunerna går igenom sina resultat lokalt, och ”pausar” det dagliga arbetet, finns tid att reflektera och utvärdera – vad fungerar bra, och vilka områden behöver förbättras? I kommuner som har etablerat arbetsätt med gemensam tid i arbetsgruppen för att registrera uppgifter har det även har skapats utrymme för reflektion kring måluppföljning och bedömning av risker – samtal som är centrala för verksamhetsutveckling.

Nya samarbeten för att fånga upp målgrupper

Flera kommuner har också inlett samarbeten lokalt för att informera och fånga upp målgrupper som uppföljningen visat att de inte når i tillräcklig utsträckning. En kommun har kontaktat Svenska kyrkan för att bättre nå äldre och utsatta, en har startat en intern samverkansgrupp med förvaltningen för äldreomsorg, och ytterligare en har inlett samverkan med den lokala pensionsföreningen.

Flera kommuner har förändrat arbetssätt för att nå gruppen yngre. De har bland annat stärkt samverkan med ungdomsmottagningar och gymnasieskolor, samt sett över kommunikationen för att bättre nå gruppen unga. Ytterligare ett exempel på konkret resultat av uppföljningsarbetet är den kommun som inlett samarbete med den lokala tjejjouren för att arbeta förebyggande på en fritidsgård.

Underlag för politiska beslut

Ny kunskap kan också leda till beslut om att bibehålla arbetssätt. En av kommunerna såg att de gjorde riskbedömning med FREDAs farlighetsbedömning i högre grad än andra kommuner. Den kunskapen stärkte deras tilltro till, och värnandet om, det befintliga arbetssättet.

Några kommuner har använt sina lokala resultat som underlag för nya utvecklingsområden. I ett län sammanställdes resultaten regionalt och användes i ansökan om etablering av ett regionalt resurscentrum mot hedersrelaterat våld. Samma län har sammanställt resultaten från några egna variabler på regional nivå för att få en bild över var socialtjänsten placerar sina våldsutsatta, som en del i att utveckla arbetet med skyddat boende.

Liselott Åsberg, Jämtland

Regionalt stöd viktigt för mindre kommuner

Liselott Åsberg är regional utvecklingsledare och har stöttat Östersunds, Krokoms och Härjedalens kommuner under projektet. En av hennes uppgifter har varit att förankra och återrapporera i chefs- och politik-leden, något som visat sig vara en framgång i Jämtland.

Att få stöd från en regional utvecklingsledare har varit viktigt för de jämtländska kommunernas deltagande i SU-Kvinnofrid. Liselotts förankringsarbete har underlättat för kommunerna att komma i gång, och sammanställningar och återrapporering har visat på fördelarna med att fortsätta. Hon har också bidragit med teknisk support vid behov, och deltagit i webinarier för kommunernas räkning och regelbundet återrapporerat till dem. Kommunerna är små och resurserna begränsade.

- Det har varit tillräckligt för handläggarna att lägga tid på att registrera ärenden i ett annat system än själva verksamhetssystemet, säger Liselott Åsberg. Handläggarna hade aldrig hunnit med annars, säger hon bestämt.

Hon tillägger att det skulle vara till fördel om projektets variabler i stället skulle kunde integreras i verksamheternas befintliga system och kunna tas ut som statistik.

Hon framhåller betydelsen av nationella och regionala strukturer för att skapa ett sammanhang och engagemang för systematisk uppföljning. Mycket av resultaten har bekräftat det man redan visste, men ett och annat har också väckt funderingar. Bland annat att så få av de våldsutsatta som utreds inom socialtjänsten har pågående insatser utifrån sin funktionsnedsättning eller inom äldreomsorgen.

- Detta måste analyseras djupare, för att se hur vi kan förbättra samarbetet, menar hon.

Det är ett exempel på vilket mervärde uppföljningen ger, men det krävs också någon som har kompetens och tid att analysera den data som kommer in.

- Det är en sak att samla in data, en annan sak att analysera den och se till att rätt åtgärder sätts in, konstaterar Liselott Åsberg.

Regionalt och nationellt stöd är viktigt

Nationellt och regionalt stöd är viktigt för att kommunerna ska lyckas med ISU. Flera kommuner berättar att projektet och stödet från SKR har varit avgörande för att orka hålla i och hålla ut i arbetet. De flesta menar att de inte kunnat genomföra motsvarande arbete på egen hand.

Kommunernas arbete underlättas om det både finns stöd till dem och förväntningar på dem. Det är bra om det finns deadlines för registrering, någon som frågar hur det går och erbjuder stöd när arbetet känns trögt eller utmanande. De nationella sammanställningarna av resultaten har också gjort det möjligt för deltagarna att jämföra och lära av varandra under arbetets gång. Vad gör vi bra? Vad gör vi mindre bra?

Framgång med stark koppling mellan olika nivåer

Även det regionala stödet har visat sig vara en framgångsfaktor i arbetet, särskilt i vissa län. Här har utvecklingsledare från de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS)¹³ bidragit i arbetet, där det finns nätverk för både sakområdet kvinnofrid och området uppföljning och analys. Särskilt framgångsrikt har det varit i den region där det har funnits en stark koppling mellan nationell, regional och lokal nivå och där medarbetare har haft kunskaper och förmågor som möter upp behoven på respektive nivå.

Men stödet från statlig nivå är också viktigt. Här behöver flera aktörer sprida kunskap och bidra till ökad förståelse för hur ISU kan vässa socialtjänstens arbete och öka förmågan att prioritera rätt saker.

Stöd och forum för erfarenhetsutbyte

Ett regionalt eller nationellt stöd kan vara avgörande för att arbetet ska ta fart, få fäste och vara hållbart i längden i kommunerna. För att ISU ska bli en självklar och integrerad del av verksamheten krävs stöd för att hålla ihop och utveckla arbetet på lokal, regional och nationell nivå.

Not. 13 RSS finns i varje län och stödjer samverkan och kunskapsutveckling inom socialtjänst och näraliggande hälso- och sjukvård. RSS är vanligtvis organiserat inom kommunalförbund eller regionernas forsknings- och utvecklingsenheter (FoU).

Nationella eller regionala aktörer behöver skapa ramar och stärka stödjande strukturer som underlättar och främjar arbetet i kommuner. De kan även bidra med forum där kommuner kan mötas och dela kunskaper och erfarenheter under vägen.

Här skulle utvecklingsledarna inom RSS kunna vara ett stöd för socialtjänsten att utveckla, stärka och förbättra arbetet mot våld, inte minst när det gäller analys och stöd i verksamhetsuppföljning. Små kommuner har sällan de resurser som behövs för att analysera och driva resultatet av uppföljningen till konkret verksamhetsutveckling. Därför skulle det vara särskilt bra för dem som saknar egna muskler att kunna dra nytta av den gemensamma kraft som finns inom RSS. För att möjliggöra det behövs stöd från chefer och ledning.

Ny kunskap måste leda till nationella åtgärder

Genom projektet har deltagarna bidragit till en ökad förståelse och ny kunskap om våldsutsatta vuxna i socialtjänsten, såväl lokalt som regionalt och nationellt. Den kunskapen ger bättre förutsättningar för mer ändamålsenligt stöd till våldsutsatta vuxna. Nationella och regionala aktörer behöver hjälpa till att sammanfatta och sprida insikter och lärdomar från kommunerna, samt agera så kunskapen får genomslag och tas till vara. Kommuner använder redan resultaten av ISU för egen verksamhetsutveckling, men det behöver åtföljas av åtgärder på nationell nivå.

Här kan exempelvis socialtjänstens insatser till våldsutsatta som rör boende nämnas. Mer än var fjärde klient får minst en insats som rör boende, och det gäller alla delar i hela kedjan – från skyddat boende i det akuta skedet, till stöd att ordna stadigvarande boende. Det visar på det stora behov som målgruppen har av stöd i de frågorna, och här behöver fler aktörer hjälpa till.

Ett annat exempel är lärdomar om riskbedömningar för våldsutsatta. För att göra bra och upprepade riskbedömningar behövs kunskap och förståelse för den våldsutsattas hela livssituation och förmåga att göra en helhetsbedömning i varje enskilt fall, där riskbedömningsinstrument utgör en del av bedömningen. Idag saknas verktyg och stöd att fånga upp och beskriva förändring av risk och utsatthet över tid. Detta är ett utvecklingsområde.

Vad behöver kommuner för att lyckas med ISU?

- › kunskap om ISU
- › information om lagstöd för arbetet
- › stöd och tydliga förväntningar från ledning
- › digitalt verktyg för uppföljning
- › internt stöd att installera och använda verktyget
- › tid och personal att registrera uppgifter
- › kompetens och resurser att sammanställa och analysera data
- › tid att återkoppla och reflektera över resultat
- › resurser att driva verksamhetsutveckling.

Det är också en fördel att

- › få stöd av en nationell eller regional aktör
- › kunna jämföra och dela kunskap med andra kommuner.

Hur kan nationella aktörer stödja kommuner?

- › sprida kunskap om ISU
- › utveckla och förvalta digitala verktyg för uppföljning
- › stötta regionala aktörer (RSS) att växla upp stödet för ISU
- › möjliggöra jämförelser och kunskapsutbyte mellan kommuner
- › sammanställa, sprida och agera på den kunskap som tas fram
- › utveckla metoder och stöd att fånga upp och beskriva förändring av risk och utsatthet över tid.

Bilaga 1

Deltagande kommuner och verksamheter

Arboga kommun, socialförvaltningen, IFO Socialtjänst

Arvika kommun, Lärande och stöd, IFO Vuxenenheten

Bodens kommun, socialförvaltningen, IFO

Borgholms kommun, socialförvaltningen, Vuxenenheten

Eksjö kommun, Sociala sektorn, IFO/Biståndsenheten

Falköpings kommun, socialförvaltningen, Vuxenenheten

Forshaga kommun, Lärande och Arbete, IFO

Haninge kommun, social- och äldreförvaltningen, Relationsvårdsteamet

Hofors kommun, socialtjänsten, IFO

Huddinge kommun, IFO, Enheten mot våld i nära relationen

Hylte kommun, Kultur- och folkhälsokontoret, IFO vuxen och IFO BoU

Härjedalen kommun, socialförvaltningen, IFO

Kalix kommun, socialförvaltningen, IFO

Kalmar kommun, socialförvaltningen, Alternativ Till Våld

Karlskoga kommun, socialförvaltning, Vuxen

Krokoms kommun, socialförvaltningen, IFO

Köping kommun, social- och arbetsmarknads förvaltningen, Myndighet

Linköping kommun, social- och omsorgsförvaltningen, Mottagningen vuxna,
Våld i nära relationer

Ljungby kommun, socialförvaltningen, IFO, myndighetsutövning vuxet
våld i nära relation

Ljusdals kommun, arbetsmarknads-och socialförvaltningen, IFO

Luleå kommun, socialförvaltning, Myndighetsutövning

Mjölby kommun, omsorgs- och socialförvaltningen, IFO

Nyköping kommun, Division social omsorg, Familjefridsmottagningen,
Vuxenenheten Våld i nära relationer

Nynäshamns kommun, socialförvaltningen, Myndighet IFO Vuxen

Piteå kommun, socialtjänsten, Våld i nära relationer
Sigtuna, Kvinnojouren Sigtuna (ideell verksamhet)
Sigtuna kommun, IFO, Våld i nära relation
Skellefteå kommun, IFO, Centrum mot våld
Skövde kommun, socialtjänst, Vuxenenhet
Stockholm stad, Enskede-Årsta-Vantör, Relationsvåldsteamet
Stockholm stad/SHIS Bostäder, VO3
Sundbybergs stad, social- och arbetsmarknad, Relationsvåldsteamet
(Öppenvård)
Surahammar kommun, socialförvaltningen, IFO/ VIR
Södertälje kommun, socialförvaltningen, Relationsvåldscenter
Torsås kommun, socialförvaltningen, Öppenvården
Trelleborgs kommun, socialförvaltningen, Familjevåldsgruppen,
Råd och stödenheten
Trosa kommun, Socialkontoret, IFO
Uppsala kommun, socialnämnden, Nexus – enheten för våld i nära relation
samt Tildagården
Uppvidinge kommun, socialförvaltningen, IFO
Vadstena kommun, socialförvaltningen, IFO
Vallentuna kommun, socialförvaltningen, Vuxen och funktionsvariation
Vetlanda kommun, socialförvaltningen, Mottagningsenheten
Vännäs kommun, vård och omsorgsförvaltningen, IFO
Värmdö kommun, socialförvaltningen, IFO
Värnamo kommun, medborgarförvaltningen, Familjefrid
Örkelljunga kommun, socialförvaltningen, IFO myndighet och öppenvård
Östersunds kommun, social-och arbetsmarknadsförvaltningen, Team våld
i nära relationer

Bilaga 2

Variabler

Variabler i SU-Kvinnofrid 2021-2023

Siffror inom parentes (...) motsvarar numreringen på variabeln i Socialstyrelsens SUV.

Asterisk (*) visar att variabeln eller svarsalternativet har tagits fram inom ramen för projektet.

Bakgrund ärendet

Verksamhet (1) Ange verksamhet

1. Myndighet
2. Utförare
3. Både myndighet och utförare
4. Annat

Kommun/stadsdel (2) Välj kommun eller stadsdel

1. Kommun*

Handläggare (3) Ange en uppgift som identifierar handläggaren (så som verksamheten bestämt)

1. Fritext

Klienten (4) Ange en uppgift som identifierar klienten (så som verksamheten bestämt)

1. Fritext

Datum för aktualisering (5) Vilket datum blev klienten aktuell?

1. ÅÅÅÅ-MM-DD

Bakgrund klienten

Kön (14) Ange klientens juridiska kön

1. Kvinna
2. Man

Ålder/uppskattad ålder (15) Ange klientens ålder/uppskattad ålder vid aktualisering

1. Fritext

Funktionsnedsättning (19) Har klienten någon funktionsnedsättning?

1. Fysisk funktionsnedsättning
2. Psykisk funktionsnedsättning
3. Intellektuell funktionsnedsättning
4. Nej
5. Vet ej
6. Kommentar (möjlighet till)

Ursprung (20)* Ange klientens födelseland

1. Född i Sverige, med minst en förälder född i Sverige
2. Född i Sverige, med båda föräldrarna födda utomlands
3. Född i övriga Europa
4. Född utanför Europa
5. Vet inte
6. Kommentar (möjlighet till)

Uppföljning barnet/barnen (41) Vilka av barnets/barnens behov och rättigheter har blivit uppmärksammade?

1. Tillgång till relevant information om möjlighet att framföra sina åsikter
2. Skolgång
3. Hälso- och sjukvård
4. Stöd- och behandlingsinsatser
5. Planering för tryggt boende/utflyttning
6. Säkerhet i samband med umgänge /överlämning
7. Annat
8. Kommentar (möjlighet till)

Initiativ till aktuell kontakt (49) Vem tog initiativ till klientens kontakt med verksamheten?

1. Klienten själv
2. Via Partnerkontaktverksamhet
3. Försörjningsstödenhet
4. Missbruksenhet
5. Barn- och ungdomsenhet
6. Social omsorgsenhet
7. Äldreomsorgsenhet
8. Polis
9. Rättsväsende
10. Hälso- och sjukvård
11. Kvinnojour
12. Brottsofferjour
13. Anhörig/vän
14. Annat
15. Kommentar (möjlighet till)

Före stöd/insats

Utövare av våldet (58) Vem eller vilka utövar våld mot klienten?

1. Nuvarande partner
2. Före detta partner
3. Förälder/föräldrar
4. Annan släkting/släktingar
5. Barn
6. Annan
7. Kommentar (möjlighet till)

Hedersrelaterat våld (59) Utövas våldet i en hederskontext?

1. Ja
2. Nej
3. Vet inte

Våldets grad övergripande (67) Hur skulle du övergripande karaktärisera det våld klienten är utsatt för?

1. Ej grovt
2. Grovt
3. Mycket grovt
4. Kommentar (möjlighet till)

Upprepad skattning risk/farlighet (90)
– (Variabel 90 har använts återkommande under tiden ärendet har varit aktuellt)

Skattningsinstrument och skattningar

1. FREDA farlighetsbedömning
2. SARA
3. Patriark
4. SAM
5. Annan bedömningsmetod*
6. Annat samtal med klient utan bedömningsmetod*

Individuellt förändringsmål våldsutsatthet (110)
Finns det något individuellt övergripande förändringsmål?

1. Nej
2. Ja
3. Annat
4. Kommentar (möjlighet till)

Under stöd/insats

Datum för när stödet/insatsen påbörjades (117)
Vilket datum påbörjades stödet/insatsen?

1. ÅÅÅÅ-MM-DD

Stöd och insatser från socialtjänsten (118) Vilket stöd eller vilka insatser har klienten beviljats/fått?

1. Praktiskt stöd
2. Ekonomiskt stöd
3. Rådgivning/information
4. Stödsamtal (enskilt)
5. Säkerhetskontakt/partnerkontakt
6. Gruppsamtal
7. Genomgång av säkerhet
8. Hjälp med kontakt med annan aktör
9. Särskilt stöd i föräldraroll
10. Skyddat boende
11. Hjälp med ny bostad (ej skyddat boende)
12. Byte av kommun
13. Tillfälligt boende
14. Kontaktperson
15. Familjearbete inriktning i heder
16. Familjehemsplacering, familj med hederskompetens
17. Familjehemsplacering med släkt
18. Kontaktperson inriktning heder
19. Annat
20. Kommentar (möjlighet till)

Typ av insats (126)* På vilken grund ges insatsen?

1. Med biståndsbeslut
2. Utan biståndsbeslut
3. Vet inte
4. Kommentar (möjlighet till)

Samverkan (127)* Med vilken annan myndighet /aktör sker samverkan?

1. Primärvård
2. Vuxenpsykiatri
3. Akutmottagning
4. Ungdomsmottagning
5. Polisen
6. Kvinnojour eller liknande
7. Annan verksamhet inom socialtjänsten
8. Resurscentrum/expertis på hedersrelaterat våld
9. Annan (ange i kommentar)
10. Kommentar (möjlighet till)

Efter stöd/insats

Genomförandet av stöd/insats i ärendet (161)

Genomförandet av stöd/insatser i ärendet

1. Alla planerade stöd/insatser har genomförts
2. Vissa stöd/insatser har genomförts, andra har avbrutits eller inte genomförts
3. Samtliga stöd/insatser har avbrutits
4. Annat
5. Kommentar (möjlighet till)

Måluppföljning individuellt förändringsmål (192)

Hur har klientens situation förändrats i förhållande till det övergripande, individuella förändringsmålet?

1. Positiv förändring och målet uppnått (mål uppfyllda)
2. Positiv förändring men målet inte uppnått (mål delvis uppfyllda)
3. Ingen förändring
4. Negativ förändring (mål är inte uppfyllda)
5. Går inte att bedöma om målet har uppfyllts
6. Kommentar (möjlighet till)

Datum för när ärendet avslutats (256) Vilket datum avslutades ärendet?

1. ÅÅÅÅ-MM-DD

Avslutsorsak – verksamhet (257) Vad var orsaken till avslut i aktuell verksamhet?

1. Målet med stödet/insatsen har uppnåtts
2. Utredning avslutad utan insats
3. Klienten har tackat nej till vidare stöd/insats
4. Klienten har inte återkommit
5. Klienten har flyttat
6. Klienten har avlidit
7. Andra orsaker
8. Kommentar (möjlighet till)

Brukaruppföljning

Notering – formulering inom hård parentes [...] i varje variabel är såsom frågan är ställd i brukarenkäten.

Förändring våldsutsatthet (202) Hur har klientens situation förändrats sedan stödet/insatsen från verksamheten påbörjades? [Hur har din situation när det gäller våldsutsatthet förändrats sedan stödet/insatsen från oss påbörjades?]

1. Förbättrats mycket
2. Förbättrats lite
3. Ingen förändring
4. Försämrats lite
5. Försämrats mycket
6. Vet inte

Insatsernas betydelse för eventuell förbättring (203) Om problemen med våldsutsatthet har förbättrats, vilken betydelse har stödet/insatsen haft? [Om situationen gällande våldsutsattheten har förbättrats, vilken betydelse har stödet /insatsen haft?]

1. Ingen betydelse
2. Liten betydelse
3. Varken stor eller liten betydelse
4. Stor betydelse
5. Helt avgörande betydelse
6. Vet inte

Positiva inslag (206) Oavsett förändring, var det några inslag i stödet/insatsen som klienten upplevde som särskilt positiva? [Oavsett förändring, var det några inslag i stödet/insatsen du upplevde som särskilt positiva?]

1. Ja
2. Nej
3. Vet inte
4. Kommentar (möjlighet till)

Delaktighet i val av stöd/insatser (212) I vilken utsträckning uppfattade klienten möjlighet att påverka val av stöd/insats? [I vilken utsträckning upplevde du att det fanns möjlighet att påverka val av insats/stöd?]

1. Ingen möjlighet alls
2. Liten möjlighet
3. Varken stor eller liten möjlighet
4. Stor möjlighet
5. Mycket stor möjlighet
6. Vet inte

Klientförslag till förbättringar (217) Klientens förslag på förbättringar av insatsen/nya insatser eller andra förslag [Har du egna förslag på förbättringar av insatsen/stödet eller förslag på nya insatser/stöd?]

1. Fritext

Socialtjänstens stöd till våldsutsatta vuxna

Lärdomar från individbaserad systematisk uppföljning,
SU-Kvinnofrid 2021-2023

Vilka är de som söker stöd för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck? Vilka insatser får de? Förändras deras situation? Och vad tycker klienterna själva?

I projektet SU-Kvinnofrid har kommuner systematiskt följt upp socialtjänstens stöd till våldsutsatta vuxna på individnivå. I den här rapporten redovisar vi resultaten baserat på uppgifter från 3 070 ärenden. Vi beskriver också de lärdomar som dragits under vägen: Vad behöver kommuner för kunna arbeta med individbaserad systematisk uppföljning? Vilket stöd behövs regionalt och nationellt?

SU-Kvinnofrid är den del av SKR:s kvinnofridssatsning 2021-2023. Syftet har varit ge kommuner ökad kunskap och bra underlag att utveckla stödet för våldsutsatta. Ett annat syfte har varit att lägga grunden till mer och bättre nationell statistik på området.

ISBN 978-91-8047-224-1

Ladda ner eller beställ på skr.se/publikationer

Post: 118 82 Stockholm | Besök: Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | skr.se

Sveriges
Kommuner
och Regioner